

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Антидопингов център

НАРЪЧНИК
ЗА
АНТИДОПИНГОВИ ЕКИПИ
2021

СЪДЪРЖАНИЕ

1.0	Въведение	5
1.2	Дефиниции.....	5
1.2.1	Кодекс 2021 -термини.....	5
1.2.2	Международен стандарт за управление на резултати - термини.....	11
1.2.3	Международен стандарт за Лаборатории - термини.....	11
1.2.4	Международен стандарт за защита на личния живот и личните данни -термини	12
1.2.5	Международен стандарт за тестване и разследвания - термини	12
1.2.6	Други термини.....	14
2.0	Роли и отговорности	15
2.1	Член на антидопингов екип	15
2.2	Служител, извършващ вземане на кръв (СВК)	16
2.3	Придружител (шапероне).....	17
3.0	Подготовка за сесията по вземане на допинг проба	17
3.1	Необходимо оборудване и материали.....	17
3.2	Достатъчни количества -	19
3.3	Основни критерии по вземане на проби.....	19
3.4	Инструктиране на персонала по вземане на проби	20
3.5	Помещение за вземане на кръвни проби	20
3.5.1	<i>Състезателно тестване - Критерии</i>	20
3.5.2	<i>Извънсъстезателно тестване – Критерии</i>	21
3.5.3	Ограничения за достъп до допинг станцията	22
4.0	<i>Подбор на спортисти</i>	22
5.0	<i>Известяване на спортиста</i>	24
5.1	Докладване на закъснения	27
5.2	Невъзможност за локализиране на спортиста.....	27
5.3	<i>Неспазване на процедурите по тестване от страна на спортиста</i>	28
5.4	Искане за по-късно явяване в допинг станцията или за нейното напускане	28
6.0	<i>Придружаване на спортиста</i>	29
6.1	<i>Време за обсъждане на известяването</i>	29
6.2	<i>Храни и напитки - предпазни мерки</i>	29
6.3	<i>Нередности при известяването и/или съмнително поведение</i>	29
6.4	<i>Основни аспекти при даване на проби</i>	29
6.6	<i>Други съображения</i>	30
7.0	<i>Процедура по вземане на уринна проба</i>	31

7.1	<i>Избор на оборудване/комплект за процедурата по пробовземане.....</i>	31
7.2	<i>Даване на проба .....</i>	32
7.3	<i>Недостатъчно количество урина.....</i>	32
7.4	<i>Разделяне и запечатване на пробата.....</i>	34
7.4.1	<i>Изхвърляне на излишъка от урина .....</i>	34
7.4.2	<i>Измерване на относителното тегло, необходимо за анализ</i>	35
7.5	<i>Попълване на формуляра за допингов контрол.....</i>	36
8.0	<i>Процедура по взимане на кръвна проба .....</i>	37
8.1	<i>Венепункция .....</i>	37
8.1.1	<i>Цяла кръв или плазма .....</i>	37
8.1.2	<i>Серум .....</i>	38
8.2	<i>Избор на комплект за вземане на проба.....</i>	38
8.3	<i>Процедура по вземане на кръвна проба.....</i>	39
8.4	<i>Процедура след вземане на кръв .....</i>	41
8.5	<i>Процес след събиране на пробата</i>	41
8.5.1	<i>Анализ на цяла кръв или плазма.....</i>	41
8.6	<i>Запечатване на кръвните проби .....</i>	42
8.7	<i>Попълване на формуляра за допингов контрол .....</i>	42
8.8	<i>Формуляр за допингов контрол за Биологичен паспорт на спортиста .....</i>	43
9.0	<i>Съхранение на пробите, документация за лабораторията и транспортиране на пробите.....</i>	44
10.0	<i>Биологичен паспорт на спортиста .....</i>	47
10.1	<i>Специфични изисквания .....</i>	47
10.2	<i>Процедура по вземане на проба .....</i>	49
10.3	<i>Изисквания за транспортиране на пробата.....</i>	50
11.0	<i>Изменения на процедурата за спортисти.....</i>	50
11.1	<i>Преглед .....</i>	50
11.2.	<i>Вземане на уринна проба или дренаж на урина.....</i>	51
1		
12	<i>Собственост на пробите.....</i>	53

1.0 Въведение

Наръчникът за допингов контрол е базиран на Ръководствата на САА (Световна антидопингова агенция) за взимане на уринни и кръвни допинг проби, както и на Международния стандарт за тестване и разследвания на САА. Същият цели да подпомага антидопинговите екипи по време на сесиите по пробовзимане, както и в случаите, когато членовете на АДЕ (Антидопингов екип) изпълняват задълженията на придружител по професионален и квалифициран начин.

1.2 Дефиниции

1.2.1 Дефинирани термини съгласно Световния антидопингов кодекс 2021г., които са използвани в Международния стандарт за тестване и разследвания

АДАМС - система за администриране и управление на антидопинговата дейност е интернет базиран инструмент за управление на база данни, който служи за въвеждане, съхраняване, обмен и докладване на данни, и е създадена, за да подпомага заинтересованите страни и САА при осъществяването на техните антидопингови дейности в съответствие със законодателството за защита на данните.

Антидопингова организация - е САА или подписала страна, която отговаря за приемането на правила за инициране, прилагане или привеждане в действие на частите от процедурата по допингов контрол. Това определение включва организации като Международния олимпийски комитет, Международния паралимпийски комитет, други организации за спортни прояви от най-висок ранг, които при провеждането им извършват тестване, международните федерации и националните антидопингови организации, каквато е Антидопинговият център.

Спортист - всяко лице, което се състезава в спорт на международно (съобразно определеното от всяка международна федерация) или национално (съобразно определеното от всяка национална антидопингова организация) ниво. Всяка антидопингова организация има правото на преценка за прилагане на антидопинговите правила спрямо спортист, който не е такъв нито на международно, нито на национално ниво, и по този начин да ги приравни към определението "спортист". По отношение на спортисти, които не са спортисти нито на международно, нито на национално ниво, антидопинговата организация може да реши: да проведе ограничено тестване или да не проведе тестване; да анализира пробите с ограничен обхват на забранените субстанции; да изиска ограничена информация за местонахождение или въобще да не изисква такава; да не поиска предварителни РТУ (Разрешения за терапевтична употреба). Ако обаче бъде извършено нарушение на антидопинговите правила съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1, 3 или 5 (от НАД) от спортист, спрямо който антидопинговата организация е решила да упражни правомощията си за тестване и

който се състезава на по-ниско от международно или национално ниво, се прилагат последиците, предвидени в Кодекса. За целите на чл. 6, ал. 1, т. 8 и 9 (от НАД), както и за целите на антидопинговата информация и образователна дейност, спортист е всяко лице, което участва в спортна дейност под юрисдикцията на подписала страна, правителство или друга спортна организация, приела Кодекса.

Спортист на международно ниво - спортист, който се състезава в спорт на международно ниво, както е дефинирано според правилата на съответната международна федерация в съответствие с Международния стандарт за тестване и разследвания.

Спортист на национално ниво - спортист, който се състезава в спорт на национално ниво, както е дефинирано от всяка национална антидопингова организация, съобразно Международния стандарт за тестване и разследвания. В Република България спортисти на национално ниво са тези спортисти съгласно определеното в чл. 5, ал. 1 (от НАД).

Биологичен паспорт на спортиста - програмата и методите за събиране и класифициране на информация, описани в Международния стандарт за тестване и разследвания и в Международния стандарт за лаборатории.

Кодекс: Световен антидопингов кодекс

Състезание - единична надпревара, двубой, мач или единично спортно съревнование. За етапните надпревари или други спортни съревнования, където наградите се дават на дневна или друга междинна база, разликата между състезание и спортна проява се определя според правилника на съответната международна федерация.

Последици от нарушаване на антидопинговите правила (Последици) - налице са, когато нарушението на антидопингово правило от спортист или от друго лице може да доведе до едно или повече от изброените: а) дисквалифициране – обявяване на постигнатите от спортиста резултати в конкретно състезание или в спортна проява за невалидни с всички произтичащи от това последици, включително отнемане на медали, точки и награди; б) лишаване от права – забрана за участие на спортист или друго лице в състезания или в други дейности за определен период поради извършено нарушение на антидопингово правило, както и лишаване от финансиране, съгласно чл. 51 – 54 (от НАД); в) временно отстраняване – налагане на временна забрана на спортист или друго лице за участие в състезание или в спортни дейности преди окончателното решение от изслушване, проведено съгласно чл. 8 от Кодекса; г) финансови последици – налагане на финансови санкции поради нарушение на антидопингово правило или възстановяване на разходи, свързани с нарушение на антидопингово правило, и д) публично

оповестяване – разгласяване или разпространение на информация сред обществеността или сред лица извън кръга на лицата, имащи право на ранно известяване в съответствие с чл. 14 от Кодекса; отборите в отборните спортове могат също да подлежат на последици по реда на чл. 56 от НАД

нарушението на антидопингово правило от спортист или друго лице може да доведе до едно или повече от следното: а) дисквалифициране – обявяване на постигнатите от спортиста резултати в конкретно състезание или спортна проява за невалидни с всички произтичащи от това последици, включително отнемане на медали, точки и награди; б) лишаване от права – забрана за участие на спортист или друго лице в състезания или други дейности за определен период поради извършено нарушение на антидопингово правило, както и лишаване от финансиране, съгласно чл.51-54 от НАД; в) временно отстраняване – налагане на временна забрана на спортист или друго лице за участие в състезание или спортни дейности преди окончателното решение от изслушване, проведено съгласно чл.8 от Кодекса; г) финансови последици – налагане на финансови санкции поради нарушение на антидопингово правило или възстановяване на разходи, свързани с нарушение на антидопингово правило; и д) публично оповестяване – разгласяване или разпространение на информация сред обществеността или сред лица извън кръга на лицата, имащи право на ранно известяване в съответствие с чл.14 от Кодекса ; отборите в отборните спортове могат също да подлежат на последици по реда на чл. 56 от НАД.

Допингов контрол - всички действия и процедури от изготвянето на плана за разпределение на проверките до крайния изход от всяко обжалване и налагане на последиците, както и всички междинни дейности и процедури, включително, но не само: тестване, разследвания, информация за местонахождение, РТУ , вземане и обработка на проби, лабораторен анализ, управление на резултати и разследвания или процедури, свързани с нарушения по чл. 51 – 54 от НАД.

Спортна проява - серия от единични състезания, провеждани съвместно от един ръководен орган (например олимпийски игри, световни шампионати на международна федерация или Панамериканските игри).

По време на състезание (Състезателен период) - периодът, започващ в 23.59 ч. вечерта в деня преди състезание, в което спортистът е заявен за участие, до приключване на състезанието и свързаната с него процедура за пробовземане във връзка със състезанието. При условие обаче, че САА може да одобри алтернативна дефиниция, за конкретен спорт, ако Международната федерация представи убедителна обосновка, че е необходима различна дефиниция за нейния спорт. След такова одобрение от САА , алтернативната дефиниция трябва да се следва от всички организации за спортни събития от най-висок ранг за конкретния спорт.

Програма за независими наблюдатели - екип от наблюдатели и/или одитори, под ръководството на САА, които наблюдават и дават насоки по отношение на процедурата за допингов контрол преди или по време на някои спортни прояви, и докладват своите наблюдения като част от мониторинговата програма за съответствие на САА..

Международен стандарт - стандарт, приет от САА, в подкрепа на Кодекса. Спазването на Международен стандарт (за разлика от спазването на всякакви други стандарти, практики или процедури) е достатъчно условие, за да се счита, че процедурите, които са обхванати в него, са били изпълнени правилно. Международните стандарти включват и издадените съгласно тях технически документи.

Международна спортна проява - спортна проява или състезание, чийто ръководен орган или орган за назначаване на технически лица е Международният олимпийски комитет, Международният параолимпийски комитет, Международна федерация, Организация за спортни прояви от най-висок ранг или друга международна спортна организация.

Маркер - съединение, група съединения или биологична(и) величина(и), които сочат към използване на забранена субстанция или забранен метод.

Непълнолетен спортист - физическо лице, което не е навършило осемнадесет години.

Национален олимпийски комитет (НОК) - организация, призната от Международния олимпийски комитет. Терминът Национален олимпийски комитет включва и всички национални спортни конфедерации на държавите, в които националната спортна конфедерация поема типичните отговорности на Националния олимпийски комитет в сферата на борбата срещу допинга.

Извън състезание (Извънсъстезателен период) - всеки период, който не е състезателен.

Защитено лице - спортист или друго физическо лице, което към момента на нарушение на антидопинговото правило: (1) не е навършило шестнадесет (16) години; (2) не е навършило осемнадесет (18) години и не е включено в нито един Регистър на спортистите за тестване и никога не се е състезавало в Международна спортна проява в открита категория; или (3) по причини, различни от възрастта, за него е определено, че няма правоспособност съгласно приложимото национално законодателство.

[Коментар към определението за „**Защитено лице**“: Кодексът третира Защитените лица по различен начин от другите спортисти или лица при определени обстоятелства въз основа на разбирането, че когато е под определена възраст или интелектуален капацитет, спортист или друго лице може да не притежава умствената способност да разбира и оценява забраните срещу дадено поведение, съдържащи се в Кодекса. Това включва, например, параолимпийски атлет с

документирана липса на дееспособност поради интелектуално увреждане. Терминът „отворена категория“ има за цел да изключи състезания, които се ограничават до категории за младши или възрастни групи.]

Състезател „аматьор“ - физическо лице, което е дефинирано по този начин от съответната Национална антидопингова организация, при условие обаче, че терминът не включва лице, което в рамките на пет (5) години преди да извърши нарушение на антидопингово правило, е било състезател на международно ниво (съгласно определението на всяка Международна федерация в съответствие с Международния стандарт за тестване и разследвания) или състезател на национално ниво (съгласно определението на всяка Национална антидопингова организация в съответствие с Международния стандарт за тестване и разследвания), представлявало е държава в Международна спортна проява в отворена категория или е било включено в Регистър на спортистите за тестване или в друг регистър с информация за местонахождение, поддържан от Международна федерация или Национална антидопингова организация.

[Коментар към термина **„Състезател аматьор“**: Терминът „отворена категория“ има за цел да изключи състезания, които се ограничават до категории за младши или възрастни групи.]

Регистър на спортистите за тестване - регистър, създаден отделно от международните федерации на международно ниво и от националните антидопингови организации на национално ниво, на високоприоритетните спортисти, подлежащи на целево състезателно и извънсъстезателно тестване, като част от плана за разпределение на проверките на международна спортна организация и национална антидопингова организация. Такива спортисти са задължени да предоставят информация за местонахождението си съгласно чл. 19, ал. 4, т. 1 (от НАД) и Международния стандарт за тестване и разследвания.

Вторичен регистър на спортистите за тестване – регистър, който включва спортисти, които предоставят информация за местонахождение в по-ниска степен от спортистите включени в РСТ и не са обект на нарушения на чл. 2.4 от Световния антидопингов кодекс.

Управление на резултати - процесът, обхващащ срока между уведомяването съгласно член 5 от Международния стандарт за управление на резултати или в някои случаи (например Нетипичен резултат, Биологичен паспорт на Спортиста, непредоставяне на информация за местонахождение), онези стъпки за предварително уведомяване, които са изрично предвидени в член 5 от Международния стандарт за управление на резултати, през обвинението и чак до окончателното разрешаване на случая, включително до приключването на процеса на изслушване на първа инстанция или след обжалването (ако е била подадена жалба).

Проба или спесимен - всеки биологичен материал, взет за целите на допинговия контрол.

Значително съдействие - за целите на член 10.7.1 от Кодекса , лице, оказващо Значително съдействие е длъжно: (1) да разкрие напълно в писмени показания или интервю на запис, цялата информация, която притежава във връзка с нарушение на антидопинговите правила или в друга процедура, описана в член 10.7.1.1 от Кодекса; и (2) да окаже пълно съдействие при разследването и отсъждането по случай или въпрос, свързани с тази информация, включително, например, да даде свидетелски показания по време на изслушване по молба на Антидопинговата организация или разглеждащия състав. Освен това, предоставената информация трябва да бъде достоверна и да касае важна част от всеки случай или образувано производство, а в случай че няма образувано производство – да дава достатъчно основания, въз основа на които да може да бъде заведено дело или производство

Фалшифициране - умишлено поведение, което компрометираща процедурата за допингов контрол, но което в противен случай не е включено в дефиницията на Забранени методи. Фалшифицирането включва, без ограничение, предлагане или приемане на подкуп за извършване на действие или бездействие, предотвратяване на пробовземане, извършване на действия, които засягат или правят невъзможен анализа на проба, фалшифициране на документи, представени на Антидопингова организация, комисия за издаване на РТУ или изслушващ състав, даване на неверни показания от страна на свидетел, извършване на друго измамно действие срещу Антидопингова организация или изслушващ орган с цел да се повлияе върху управлението на резултати или налагането на последствия, както и всяка друга подобна умишлена намеса или опит за намеса във всеки аспект на допинговия контрол .

Целево тестване - подбор на определени спортисти за тестване, въз основа на критерии, предвидени в Международния стандарт за тестване и разследване.

Тестване - частите от процедурата за допингов контрол, включващи планиране на разпределението на проверките, взимането и обработката на проби и транспортирането на проби до лабораторията.

Отборен спорт - спорт, при който смяната на играчи по време на състезание е позволена.

Тестване - Частите от процедурата за допингов контрол, включващи планиране на разпределението на проверките, вземането и обработката на проби и транспортирането на проби до лабораторията.

САА - Световна антидопингова агенция.

Употреба - Употребата, прилагането, поглъщането, инжектирането или консумирането по какъвто и да било начин на забранена субстанция или метод.

1.2.2 Дефинирани термини, които са специфични за Международния стандарт за управление на резултати:

Неспазване на задължения - термин, който се използва с цел да се опишат нарушения на антидопинговите правила съгласно членове 2.3 и/или 2.5 от Кодекса.

Неподаване на информация - неподаването от страна на спортист (или от трета страна, на която спортистът е делегирал тази задача) на точна и пълна информация за местонахождение, която позволява спортистът да бъде намерен за тестване по времето и на местата, посочени в информацията за местонахождение, или липсата на актуализация на информацията за местонахождение, когато това е необходимо, за да се гарантира, че тя е точна и пълна, в съответствие с член 4.8 от Международния стандарт за тестване и разследвания и Приложение Б от Международния стандарт за управление на резултати.

Пропуснат тест (проверка) - когато спортист не е на разположение за тестване на мястото и в часа, посочени в 60-минутния времеви интервал, указан в неговата информация за местонахождение за въпросния ден, в съответствие с член 4.8 от Международния стандарт за тестване и разследвания и Приложение Б към Международния стандарт за управление на резултати (МСУР).

Орган за управление на резултати - Антидопинговата организация, отговорна за управлението на резултати във всеки конкретен случай.

Непредоставяне на информация за местонахождение - неподаване на информация или пропуснат тест.

1.2.3 Определения на термини, които са специфични за Международния стандарт за лаборатории

Лаборатория(ии) - акредитирана/и от САА лаборатория/ии, прилагаща/и методи и процеси по анализ на проби с цел представяне на доказателствени данни за откриването на забранени субстанции, методи или маркери от Забранителния списък, и (ако е приложимо) количествено определяне на прагова субстанция в урина и други биологични материали в контекста на антидопинговите дейности.

Одобрена от САА Лаборатория за биологичен паспорт на спортиста - лаборатория, която иначе не е акредитирана от САА; прилага методи за лабораторен анализ и работи в подкрепа на

програмата за биологичен паспорт на спортиста (БПС) в съответствие с критериите за одобрение на неакредитирани лаборатории за БПС.

Аналитично тестване - елементи от процедурата за допингов контрол, които се провеждат в лаборатория и включват боравене с проби, анализ и докладване на резултати.

1.2.4 Определения на термини, които са специфични за Международния стандарт за защита на личния живот и личните данни:

Обработка (и производните от нея - Обработване и Обработен/а) - събиране, достъп, задържане, съхранение, разкриване, прехвърляне, предаване, изменение, изтриване или използване по всеки друг начин на лична информация.

1.2.5 Определения на термини, които са специфични за Международния стандарт за тестване и разследвания

Служител, извършващ вземане на кръв (СИВК) - квалифициран служител, упълномощен от съответната вземаща проби организация, да взема кръвни проби от спортист .

Ред за предаване на проби - поредицата от физически лица или организации, които носят отговорност за съхранението на пробата от даването на самата проба до получаването ѝ в лабораторията за анализ.

Придружител (шапероне) - длъжностно лице, което е преминало съответното обучение и е упълномощено от организацията, вземаща проби, да извършва специфични дейности, включително една или повече от следните (по избор на организацията, вземаща проби): известяване на спортиста, който е избран да даде проба; придружаване и наблюдение на спортиста до пристигането му в станцията за допингов контрол; придружаване и/или наблюдение на спортисти, които се намират в станцията за допингов контрол и/или присъствие по време на и потвърждаване на даването на проба, при наличие на съответната квалификация.

Служител по допингов контрол (СДК) - длъжностно лице, което е преминало съответното обучение и е упълномощено от организацията, вземаща проби, да осъществява дейностите, възложени на СДК съгласно Международния стандарт за тестване и разследвания (МСТР).

Станция за допингов контрол - място, където се провежда сесия по вземане на проба в съответствие с член 6.3.2 съгласно МСТР.

Тестване без предизвестие - вземане на проба, което се случва без предварително предупреждение на спортиста, при което спортистът бива придружен през цялото време от момента на уведомяването, до даването на проба.

Организация, вземаща проби - организацията, която отговаря за вземането на проби в съответствие с изискванията на МСТР, независимо дали това е (1) самата тестваща организация или (2) делегирана трета страна, на която са предоставени или възложени правомощия за провеждане на тестване. Съгласно Кодекса в крайна сметка тестващата организация винаги остава отговорна за спазване на изискванията на МСТР, свързани с вземането на проби.

Консумативи за вземане на проби - бутилки „А“ и „В“, комплекти или контейнери, съдове за вземане на проби, епруветки или друго оборудване, използвани за вземане, запазване и съхранение на проби по всяко време през и след сесията за вземане на проба, и отговарящи на изискванията на член 6.3.4 на МСТР.

Избор на случаен принцип - избор на спортисти за тестване, което не е целево тестване.

Сесия за вземане на проби - всички последователни дейности, в които спортистът участва пряко от момента на първоначалния контакт, докато напусне станцията за допингов контрол, след като е дал своята проба(и).

Подходящо относително тегло за анализ - за проби с минимален обем 90 mL и по-малко от 150 mL, относително тегло 1.005 или повече, измерено с рефрактометър, или 1.010 или повече с лабораторни лентички. За проби с обем 150 mL или повече, относително тегло 1.003 или повече, измерено само с рефрактометър.

Подходящо количество урина за анализ - минимално количество 90 mL, без значение дали лабораторията ще анализира пробата за всички или само за някои забранени субстанции или забранени методи.

Защита срещу фалшифициране - отнася се до наличието на един или повече индикатори или защити срещу достъп, включени в, или където е подходящо, приложени към консумативите за вземане на проби, които ако са нарушени, липсващи или повредени по друг начин, могат да дадат видимо доказателство, че е налице фалшифициране или опит за фалшифициране на консумативите за вземане на проби.

Тест/Тестове - всяка комбинация от проби, взети (и анализирани) от един спортист по време на една сесия за вземане на проби.

Доклад за неуспешен опит за проверка - подробен доклад за неуспешен опит за вземане на проба от спортист, включен в Регистъра на спортистите за тестване или Вторичния регистър на

спортистите за тестване, в който доклад се предоставя информация за датата на направения опит, посетеното място, точното време на пристигане и напускане на мястото, стъпките, предприети на място за откриване на спортиста (включително подробности за всеки осъществен контакт с трети лица) и други съществени подробности за опита.

Подаване на информация за местонахождение - информация, предоставена от спортист или от името на спортист, включен в Регистъра на спортистите за тестване (или определен за тестване, ако е приложимо), която установява местонахождението на спортиста през следващото тримесечие в съответствие с член 4.8 от МСТР.

Орган за управление на резултати - антидопинговата организация, отговорна за управлението на резултати във всеки конкретен случай

1.2.6 Други термини

Представител на спортиста - лице, определено от спортиста да присъства за потвърждаване на процедурата по вземане на допинг проба /не включва присъствие по време на даване на самата проба/. Това лице може да е от спортно-техническият персонал на спортиста, като например треньор или лекар на отбора, член от семейството, служител по допингов контрол или друг. По време на състезателно тестване, представителят на спортиста следва да има съответен документ, за да му се позволи достъп до допинг станцията.

Помещение за вземане на кръвни проби - място, на което се вземат кръвни проби. Може да се различава от допинг станцията, където се вземат уринните проби, или може да е отделено в допинг станцията място.

Процедура по вземане на кръвни проби - процедурата по вземането на кръвна проба от спортиста, от пристигането на спортиста в помещението за вземане на кръвни проби до напускането му на помещението.

Кръвна проба - определено количество от цяла кръв, плазма или серум, взето по подходящ начин за извършване на един или повече лабораторни тестове.

Игла тип „пеперуда“ - малка игла с две прикрепени пластмасови крила, които са притиснати заедно, за да оформят ушенце, използвано за работа с иглата. Дълъг 15-30 см пластмасов шлах е прикрепен, за да предложи по-добро боравене.

Венпунктура - процесът на взимане на кръвна проба от вената на спортиста.

Свидетел - член на персонала по вземане на проби, който наблюдава даването на проба от спортиста в съответствие с процедурите за наблюдение.

2. Роли и отговорности

Антидопингови организации, които сключват договори с други антидопингови организации или с трети страни, за да действат като органи по взимане на проби, се считат за пробовзимачи организации.

2.1 Член на антидопингов екип

Член на антидопинговия екип или придружителят (шапероне) поема отговорностите по известяване на спортиста, неговото придружаване и взимането на пробата. Антидопинговият център предпочита придружителят (шапероне) единствено да известява спортиста и да не присъства като свидетел по време на даването на уринна проба. Ако е професионално квалифициран, член на антидопинговия екип може да изпълнява и задълженията по взимането на кръвни проби.

Подготовка на място за процедурата по пробовзимането:

- Оценка на допинг станцията/помещението за вземане на проби за това, дали отговаря на минималните критерии, като минимумът е осигуряване на уединение на спортиста. Ако председателят на антидопинговия екип прецени, че помещението не отговаря на минималните изисквания за допинг станция, трябва да потърси друго помещение.
- Установяване на критерии за това кой може да влиза в допинг станцията (напр. представител на спортиста или преводач).
- Организация и проверка на оборудването, включително цялата съответна документация.
- Организация и брифинг на персонала по взимане на проби относно ролите и отговорностите им преди или при пристигане в допинг станцията/помещението за взимане на кръвни проби, включително известяването на спортиста, придружаването му и взимането на пробата/те.
- Да се уверят, че придружителите (шаперонета) са обучени да извършат съответните дейности /ако е приложимо/.
- Прави оценка и подготвя оборудването за тестване.

Известяване на спортиста:

- Организиране или известяване и придружаване на спортистите. Член на антидопинговия екип трябва да придружава спортиста от момента на известяване до момента на вземане

на пробата. При желание от страна на спортиста може да се осигури присъствие на негов представител.

- Осъществяване на контакт със спортни представители, ако е необходимо.
- Гарантиране, че на спортиста са обяснени правата и отговорностите му.
- Обяснение или организиране на обяснение за спортисти и техни представители, ако е необходимо, на процеса по вземане на кръвна/уринна проба.

Пробовземане:

- Вземане на проба и наблюдение на даването на проба.
- Координиране на взимането на съпътстващи проби , ако е необходимо.
- Свидетелстване или организиране на свидетелстване за даването на уринна проба.
- Осигуряване на правилното събиране, идентифициране и запечатване на всяка проба.

Отговорности след тестването:

- Наблюдение на процеса след вземането на пробата.
- Осигуряване, че всички проби са правилно съхранени и изпратени в съответствие със съответните указания.
- Завършване или организиране на попълването и проверката на съответната документация.
- Изхвърляне на оборудването за взимане на проби, използвано при вземането на проби.
- Проверка на „приемателно-предавателната система“ .
- Организиране на куриерски услуги, ако е необходимо и транспортиране на пробата/ите. Или организиране на скрининг на пробата на място.

2.2 Служител, извършващ вземане на кръв (СИБК)

Само квалифициран член на АДЕ може да изпълни задълженията, отнасящи се до вземането на кръвни проби.

Квалификации:

- притежава квалификации по венепункция, признати от съответните публични органи, с опит във вземането на кръвни проби.
- одобрен от Антидопинговия център да извършва процедурата по вземане на кръвни проби.

Пробовземане:

- отговаря на съответни въпроси от страна на спортиста по отношение на процедурата.
- подготвя спортиста, взема кръвна проба и съветва спортиста за процедурите след вземането на кръвна проба.

- ако е необходимо, осигурява първа помощ на спортиста.

Отговорности след тестването:

- изхвърля оборудването за вземане на проби, използвано при вземането на проби, съгласно местните стандарти за работа с кръв
- проверява процедурата по събиране на пробите и подписва съответната документация.

2.3 Придружител (шапероне)

На придружителя (шапероне) могат да се възлагат допълнителни задължения по процедурата за вземане на уринни/кръвни проби. Долупосочените задължения се отнасят до вземането на проби:

Подготовка на място:

- получава подготовка от АДЕ; придружители (шаперонета) без опит следва да бъдат обучавани от АДЕ на място.
- обучението включва изисквания за известяване, наблюдение при даване на проба от спортиста (ако е приложимо) и задълженията за поверителност.

Известяване на спортиста:

- Известете спортиста лично, както сте инструктирани от АДЕ по взимане на уринни/кръвни проби
- Придружете спортиста от момента на известяване до пристигането му в помещението за вземане на кръвни проби/допинг станцията

3.0 Подготовка за сесията по вземане на проби

Протоколът за сесията по събиране на проби е разделен на следните части:

3.1 Необходимо оборудване и материали

АДЕ се уверява, че необходимото оборудване и материали са на мястото за сесията по вземане на проби.

Може да има малки вариации в оборудването.

Като общо правило, за вземането на урина трябва да е налично следното:

- а. Чисти, запечатани съдове за събиране на урина
- б. Комплекти за частични проби
- в. Оборудване за измерване на специфичното тегло
- г. Запечатани шишета за проби А и В
- д. Сигурни куриерски транспортни чанти/контейнери

- е. Ръкавици за еднократна употреба
- ж. Сапун за измиване на ръце или антибактериален гел/течност
- з. Хартиени кърпи или друг абсорбиращ материал
- и. Кошче/торби за боклук
- й. Запечатани безалкохолни напитки
- к. Ножици, писалки и други
- л. Цялата документация за допингов контрол*
- м. Друго оборудване, посочено от съответната лаборатория

**Включва формуляри за допингов контрол, формуляри за уведомяване за спортисти (ако не са част от формуляра за допингов контрол), формуляри за допълнителен доклад, формуляри за предавателно-приемателен протокол, формуляри за доклад на председателя на АДЕ и др.

Като общо правило, за вземането на кръвни проби трябва да е налично следното:

- а. Стерилни игли.
- б. Игли тип „пеперуда“.
- в. Еднократни пластмасови спринцовки.
- г. Подходящи вакуумни епруветки за изтегляне на предварително определен обем кръв. Те могат да включват серум-сепарирани епруветки или и/или EDTA (антикоагулантни) епруветки, както се изисква.
- д. Стерилни подложки за дезинфекция.
- е. Ръкавици за еднократна употреба.
- ж. Турникети.
- з. Контейнер за изхвърляне на биологично опасни отпадъци.
- и. Комплект за разливане на биологични течности.
- й. Адхезивна превръзка и марля.
- к. Хладилник, изолирана хладилна кутия или изотермична торба.*
- л. Сигурни куриерски транспортни чанти и уплътнения.
- м. Дейта-логери за транспортирането на пробите.
- н. Сапун за измиване на ръце или антибактериален гел/течност.
- о. Хартиени кърпи или друг абсорбиращ материал.
- п. Кошче/торби за боклук.
- р. Запечатани безалкохолни напитки.

с. Ножици, писалки и други.

т. Всички документи за допингов контрол.**

у. Друго оборудване, посочено от съответната лаборатория.

*или друго оборудване за съхранение и устройство, което да поддържа ниска температура на кръвните проби по време на транспортирането им. Не се допуска замразяване на проби с цяла кръв

**Включва формуляри за допингов контрол, формуляри за уведомяване за спортисти (ако не са част от формуляра за допингов контрол), допълнителни формуляри, формуляри за предавателно-приемателната система, формуляри за доклад на председателя на АДЕ и др.

3.2 Достатъчни количества

Следва да се осигури достатъчно по количество оборудване за процедурата по взимане на проби:

Спортистът следва винаги да има избор от минимум поне 3 комплекта за кръвни/уринни проби и комплекти за частична уринна проба.

Във връзка с изискванията за относителното тегло на уринна проба и достатъчно осигуряване на комплекти, е препоръчително горепосоченият минимален брой (3) да бъде увеличен 2.5 пъти. Например, ако се тестват 3 спортисти, минималният брой комплекти са 5 (тъй като за последният спортист са необходими 3 броя комплекти. За да има достатъчно количество за всеки един спортист от тримата спортисти, трябва да се подготвят 5x2.5 комплекти, т.е. приблизително 12-13 комплекта.

Количеството на документацията за допингов контрол е базирана на броя тестове, които следва да се извършат.

Недостатъчното количество за избор няма да анулира легитимността на процеса по взимане на проби, но се препоръчва както спортистът и член на АДЕ, така и определен от АДЕ представител на спортиста да удостоверят адекватността на използваното оборудване.

3.3 Системата за критериите по вземане на проби цели да:

1. включва уникална система за номериране на всички шишета, контейнери или други средства, използвани за идентифициране на пробата.
2. осигури система против фалшифициране на пробата (tamper-evident sealing system).
3. осигури, че самоличността на спортиста не се разкрива от оборудването.
4. осигури, че цялото оборудване е чисто и непокътнато преди употребата му от спортиста.

3.4 Инструктиране на персонала по вземане на проби

АДЕ провежда инструктаж относно ролите и отговорностите на персонала по вземане на проби преди и след пристигането в помещението за вземане на кръвни проби/допинг станцията. Това включва известяването на спортиста, придружаването му, вземането на уринна и кръвна проба, ако е приложимо. (Виж чл. 7 от МСТР/ръководствата на САА относно персонала по вземане на проби: подбор, обучение, акредитация и реакредитация).

Придружителите без опит се обучават от АДЕ на място.

По време на инструктажа, председателят на АДЕ представя официалната документация, осигурена от Антидопинговия център (заповед за допингов контрол и/или оторизационно писмо от тестващата организация) за персонала по вземане на проби, която документация уточнява правомощията на АДЕ да вземе проба от спортиста.

Антидопинговият център осигурява и контролира използваната официална упълномощаваща документация.

3.5 Помещение за вземане на кръвни проби

За помещението, използвано за вземане на кръвни проби се изискват поверителност, възможност за ползване само от един човек и висок стандарт на чистота. По необходимост, изискванията са по-стриктни, отколкото тези за допинг станция, използвана за вземане на уринни проби.

Ако помещението не предлага уединеност на спортиста и/или по време на вземане на проба е предназначено за ползване за цели, различни от допингов контрол, АДЕ следва да намери алтернативно място. Ако помещението не отговаря на минималните изисквания, АДЕ по вземане на уринни/кръвни проби може да прецени да прекрати тестването. Следва, обаче, да опише в документацията причините за това решение. Антидопинговият център може да изиска към доклада на АДЕ да бъде включена скица на помещението за вземане на кръвни проби.

3.5.1 Състезателно тестване - критерии

В допълнение към изискванията за поверителност и тези за чистота, както и ползването от само един човек, помещението за вземане на кръвни проби/допинг станцията следва също така да:

- а) поддържа конфиденциалността на спортиста.
- б) да бъде добре осветлена и с добра вентилационна система.

- в) да осигурява контролиран достъп, позволен единствено на упълномощен персонал.
- г) да се заключва и да осигурява сигурно съхранение на пробите и на оборудването за вземане на проби.
- д) да съдържа удобен стол или легло за даване на проба и оборудване за грижа за спортиста след даване на пробата, ако е необходимо.* /прилага се само при вземане на кръвни проби/.
- е) да съдържа хладилник, изолирана охлаждаща кутия или изотермична чанта.* /прилага се само за вземане на кръвни проби/.
- ж) включва чакалня със столове; отделна част за административната дейност, включваща попълване на документацията, с маса и столове; прилежащи тоалетни за даване на проба, които да позволяват на спортиста да си измие ръцете, с квадратура достатъчно голяма да осигури място на свидетеля по даване на проба и на спортиста.
- з) да е голяма в зависимост от броя на спортистите, техните представители и персонала по вземане на проби, които ще присъстват на мястото.
- и) да е подходящо намираща се в близост до мястото на състезанието или до друго място, където спортиста ще бъде известен.
- й) съдържа избрани запечатани, безалкохолни напитки за спортисти, ако е възможно.

*или друго оборудване за съхранение и устройство, което да поддържа кръвните проби на ниска температура по време на транспортирането им. Не се допуска замразяване на кръвните проби

Транспорт на спортисти

Ако помещението за вземане на кръв/допинг станцията е на известно разстояние от мястото на спортна проява, където спортистите се състезават/финишират, АДЕ по вземане на кръв/урина трябва да уговори с организатора на спортната проява подходящ транспорт за спортисти, техните представители и персонал по вземане на проби, както до помещението за вземане на кръв/допинг станцията и обратно на мястото на провеждане на състезанието или до друго уговорено място след приключване на процедурата по вземане на проби.

3.5.2 Извънсъстезателно тестване - критерии

Помещението за вземане на кръв/допинг станцията, която се използва, трябва да:

- а) отговаря на изискванията за поверителност и чистота и изискването за ползване само от един човек; и
- б) осигурява подходяща част за чакалня и част за работа, където е възможно.

При извънсъстезателно тестване, помещението за вземане на кръв/допинг станцията може да е дома на спортиста или хотелска стая, а не официално определено място за вземане на кръв/допинг станция.

3.5.3 Ограничения за достъп

Председателят на АДЕ за вземане на урина/кръв може да определи персонал за вземане на проби, който да наблюдава достъпа до помещението за вземане на кръв/допинг станцията с цел осигуряване достъп единствено на упълномощени лица, или да изиска от организатора на спортната проява да определи подобен тип персонал.

Достъпът до помещението за вземане на кръв/допинг станцията е ограничен до спортиста, негов представител, преводач /ако е необходим/ и персонала за вземане на проба, освен ако не е одобрено друго от председателя на АДЕ по вземане на кръв/урина.

Допълнителен персонал, който иска достъп, може да включва представител на Международна федерация, наблюдател от страна на АДО (Антидопингова организация), наблюдател от страна на тестващата организация или наблюдател от страна на пробовземащата организация, одитор или наблюдател от страна на САА, където е приложимо съгласно Програмата за независим наблюдател на САА (МСТР) чл. 6.3.3 (г)/. Наблюдателят от страна на САА не трябва директно да наблюдава даването на уринна проба.

Горепосочените лица следва да представят на АДЕ по вземане на кръв/урина съответната идентификация и акредитация при пристигането си в помещението за вземане на кръв/допинг станцията.

Представители на медиите нямат право на достъп до помещението за вземане на кръв/допинг станцията по никое време.

4.0 Подбор на спортисти

АДЕ трябва да следва политиката на Антидопинговия център за избор на спортисти. При тестване, спортистите трябва да бъдат подбрани, както следва:

4.1 при състезателно тестване, на събития от държавния спортен календар:

а) в индивидуалните спортове, спортистите трябва да бъдат подбрани по класиране, по жребий, целево или комбинация от тях; целево могат да бъдат подбирани конкретни дисциплини, категории или състезатели във връзка с критериите за целево тестване на Антидопинговия център и съгласно МСТР на САА и приложимите технически документи; изборът не трябва да се разкрива на спортиста до момента на неговото известяване;

б) в отборните спортове, спортисти, включени в тимовия лист за състезанието; избрани по жребий или целево или комбинация от тях; целево могат да бъдат подбирани и конкретни състезатели във връзка с критериите за целево тестване на Антидопинговия център и съгласно МСТР на САА и приложимите технически документи; изборът не трябва да се разкрива на спортиста до момента на неговото известяване. В случай на комбинация от целево тестване и жребий, състезателите определени за целево тестване не се вписват в протокол за жребий;

в) председателят на АДЕ има правото да избира спортисти за целево тестване по негова преценка.

4.2 при извънсъстезателно тестване, включително спортисти, включени в Регистъра на спортистите за тестване на Антидопинговия център:

а) спортисти, включително такива, изтърпяващи период на лишаване от права или временно отстраняване, следва да се избират на случаен принцип;

б) спортисти, включително такива, изтърпяващи период на лишаване от права или на временно отстраняване, следва да се избират за целево тестване;

в) спортисти от предварително определени дисциплини/категории или конкретни спортисти съгласно критериите за целево тестване на Антидопинговия център.

4.3 освен при изключителни обстоятелства, всички тествания съгласно 4.1 и 4.2 по-горе, трябва да са без предварително известие.

4.4 Когато повече от един спортист от отбор в отборен спорт е известен по реда на Процедура за управление на резултати за нарушение на антидопинговите правила във връзка с дадена спортна проява, ръководният орган на проявата трябва да проведе съответно целево тестване на отбора през периода на проявата.

Ако повече от двама членове на отбор в отборен спорт са признати за виновни в извършване на нарушение на антидопинговите правила през периода на спортна проява, ръководният орган на проявата налага подходяща санкция и на отбора (например отнемане на точки, анулиране на участието в състезание или спортна проява или друга санкция) в допълнение към последиците, наложени на отделните спортисти, извършили нарушение на антидопинговите правила.

4.5 в индивидуалните спортове, когато подборът на спортисти за тестване чрез жребий, се извършва от председателя на АДЕ заедно с главния съдия на състезанието; в отборните спортове - представител от всеки от отборите също следва да присъства.

4.6 в индивидуалните спортове, когато подборът на спортисти за тестване е чрез жребий, той трябва да се проведе преди старта на състезанието или проявата за определяне на дисциплините и/или категориите и в края на състезанието или проявата за избор на спортистите.

4.7. в отборните спортове по време на състезателно тестване, когато подборът на спортисти за тестване е чрез жребий, той следва да се проведе:

а) по време на обичайната почивка на полувремето или директно след края на срещата при футболните състезания – в присъствието на делегата на срещата и представители на двата отбора се тегли жребий от стартовите списъци. Изтеглят се по равен брой жетони за всеки от отборите и отделно се изтегля и по една резерва. Изтеглените номера се затварят незабавно в пликове, без да се разбира кои състезатели са изтеглени, и след това се запечатват. Двете резерви се запечатват в отделни пликове. Върху запечатаните пликове се подписва всеки един от присъстващите.

След края на срещата пликовете се отварят в присъствието на представителите на двата отбора и делегата на срещата, като се попълва и подписва протокол за проведен жребий. Служителите по допинг контрол/шаперонетата незабавно известяват състезателите, които подлежат на допинг контрол, за да се гарантира, че тестването е без предварително известие. В случай, че някой от изтеглените състезатели се нуждае от спешна медицинска помощ се тества съответната резерва.

б) при останалите отборни спортове процедурата е същата, като жребият се тегли в последната почивка на мача или директно след приключване на срещата. За баскетболните мачове, жребият се тегли след приключване на втората четвъртина.

4.8 При извънсъстезателно целево тестване служителите по допинг контрол трябва да следват и изпълняват инструкциите, предоставени от Антидопинговия център.

5.0 Известяване на спортиста

Персоналът по вземане на проби изпълнява следната последователност от действия:

1. установява местонахождението на спортиста, и планира установяването на контакт с него и времето за известяване, вземайки предвид специфичните обстоятелства на спорта/състезанието/тренировката и т.н., като се има предвид тестването без предизвестие.

АДЕ вземат предвид всички логистични фактори /специфика на мястото на провеждане на спортната проява, специфика на спорта и т.н./ при планиране на подходящото време и начина за установяване на контакт при известяването на спортиста.

Сред тези фактори да се има предвид:

- предизвикателства при спортовете с масово финиширане или естеството и спецификата на мястото на провеждане.

- наличието на смесена зона на мястото на провеждане.
  - ползване делегатите на състезанието да съдействат за идентифициране/потвърждаване на финалните позиции.
  - спортове, където обичайно спортистите са непълнолетни и/или имат увреждане, което може да изисква присъствието на трета страна по време на известяването.
2. АДЕ представя предварително на всички съответни лица целия персонал по вземане на проби.
  3. АДЕ удостоверяват самоличността си на спортиста и показват акредитационна карта, издадена от Антидопинговия център и документи, упълномощаващи ги да извършат допинг тестването /напр. заповед за допингов контрол или оторизационно писмо /.
  4. към придружителите няма изискване да представят име или карта със снимка.
  5. АДЕ/придружителят следва да се увери, че спортистът е първото уведомено лице, че той/тя е избран/а за допингов контрол.

Изключения: Ако спортистът е непълнолетен, има увреждане и/или има необходимост от преводач, вземащият кръв/урина член на АДЕ преценява, че е необходимо да извести трета страна преди известяването на спортиста. Всяко известяване на трета страна трябва да се направи по сигурен и поверителен начин, така че да не крие риск спортистът да получи, каквото и да е предварително известие/информация, че е избран/а за допинг тестване. Обикновено, известяването следва след края на състезанието, в което спортистът се състезава.

Вземащият кръв/урина/придружителят изисква съдействие от трета страна /например спортен представител/ за локализиране, идентифициране и/или известяване на спортиста/ите, избран/и за тестване, поради това, че не познава спортиста или мястото, на което ще се вземат пробите /напр. състезателно тестване или при тестване на тренировъчен лагер/. И в двата случая, вземащият кръв/урина/придружителят представя първоначалното известие директно на спортиста, а и когато е приложимо, чрез преводач.

6. Вземащият кръв/урина/придружителят вербално потвърждава идентичността на спортиста и записва вида на документа в документацията за допингов контрол. (Международен стандарт за тестване и разследвания чл. 5.3.4).

Официална идентификация: Официалното идентифициране може да се установи чрез идентификационния номер на снимката, началния номер, акредитацията или свидетел - трета страна. Ако самоличността на спортиста е неизвестна и не може да бъде потвърдена, вземащият кръв/урина документираща това и се свързва с Антидопинговия център за инструкции. АДЕ може с мобилен телефон да направи снимка на спортиста и да препратят снимката заедно с доклада си.

Невъзможността на спортиста да осигури идентификационна карта със снимка не анулира тестването.

7. Вземащият кръв/урина/придружителят показва на спортиста формата за известяване, след което го известява за следното:

а) спортистът е избран за тестване и от него се изисква да даде допинг проба;

б) Антидопинговият център извършва взимането на пробата;

в) вида на пробата /кръв, урина или и двете/ и всички задължителни условия преди вземането на пробата, включително изискването спортистът да даде проба под прякото наблюдение на свидетел от страна на АДЕ.

г) изискването да се подложи на тестване незабавно.

д) вземащият кръв/урина трябва да използва своята преценка дали спортистът не може да се подложи на тестване без забавяне. Вземащият кръв/урина/придружител трябва да информира спортиста за възможните последици от нарушение на антидопинговите правила във връзка с несъответствие на процедурата по тестване за кръвна/уринна проба.

е) правата на спортиста, включително правото:

- да има придружител по време на цялата процедура по взимане на проба /с изключение на самото даване на проба/ и ако е възможно, да има право на преводач /ако има такъв/;

- да задава въпроси и да изиска допълнителна информация относно процеса на вземане на проба.

- да изиска по-късно явяване в помещението за даване на кръв/допинг станцията по основателни причини /МСТР чл. 5.4.4 (а), (б)/;

- да изиска промени в процедурата по вземане на проба, ако е непълнолетен и/или има увреждане (МСТР, Приложение А – Изменения за спортисти с увреждания и Приложение Б – Изменения за непълнолетни спортисти);

ж) отговорности на спортиста, включително:

- да остане под прякото наблюдение на вземащия урина/придружителя през цялото време от момента на известяване от вземащия урина /от придружител - ако е възможно/ до момента на завършване на процедурата по взимане на проба;

- да осигури адекватна и валидна карта за самоличност;

- да се запознае и да спазва процедурата по вземане на проба. /спортистът следва да бъде уведомен относно последиците при неспазване на процедурата/;

- да се яви незабавно за допингов контрол, освен ако няма основателни причини за забавяне /МСТР чл. 5.4.4 (а), (б)/;

- з) мястото на помещението за взимане на кръв/допинг станцията;
- и) спортистът приема храна и течности преди даването на проба на свой собствен риск; спортистът не трябва да се хидратира прекомерно, тъй като това може да забави даването на подходяща проба;
- й) всяка уринна проба, дадена от спортиста на пробовземачия персонал, следва да е първата урина непосредствено след известяването на спортиста, т.е. същият не трябва да уринира под душа или другаде, преди да даде уринна проба на пробовземачия персонал;
7. Вземащият кръв/урина/придружителят представя на спортиста да прочете и подпише формуляра за известяване.
8. Вземащият кръв/урина/придружителят осигурява копие на официалното известие на спортиста.

5.1. Докладване на закъснения

Пробовземачият персонал документира всички причини за закъснението на спортиста до помещението за вземане на кръв/допинг станцията и/или причини за тяхното напускане, които могат да изискат допълнително разследване от страна на Антидопинговия център. Неспазването на изискването от страна на спортиста да е под непрекъснато наблюдение също се записва в доклада от АДЕ.

5.2 Невъзможност да се локализира спортиста

АДЕ трябва да предприеме всички стъпки за локализиране на спортиста, спазвайки изискванията за тестване без предварително известие.

Ако АДЕ се опита да локализира спортиста при извънсъстезателно тестване в посочен 60-минутен часови интервал, посочен от състезателя в системата АДАМС, трябва да следва процедурите, посочени в МСТР чл. 4.8.8.5 (б), (в) и (г).

Забележка: Коментар към член 4.8.8.5(г): Когато Спортист не е бил намерен въпреки разумните усилия на СДК и от 60-минутния интервал от време са останали само пет (5) минути, като последен опит СДК може (но не е задължен) да се обади на Спортиста (в случай че последният е предоставил своя телефонен номер в Информацията за местонахождение), за да провери дали се намира на определеното място. Ако Спортистът отговори на повикването на СДК и е на разположение (или е в непосредствена близост до мястото) за изпълнение на незабавно Тестване (т.е. в рамките на 60-минутния интервал от време), СДК трябва да изчака Спортиста и да вземе Проба от него според обичайното. СДК обаче трябва внимателно да опише всички обстоятелства, така че да може да се прецени дали е необходимо да се проведе допълнително разследване. По-специално, СДК трябва да отбележи всички факти, които предполагат, че през времето между телефонното обаждане и вземането на Пробите може да е имало фалшификация или

манипулация на урината или кръвта на спортиста. Ако спортистът отговори на обаждането на СДК, но не се намира на определеното място или в непосредствена близост до него и поради това не може да бъде на разположение за тестване в рамките на 60-минутния интервал от време, СДК трябва да подаде Доклад за неуспешен опит за проверка.

5.3 Неспазване на процедурите по тестване от страна на спортиста

Ако спортистът откаже да се подпише, че е известен, или избягва известяване, вземащият кръв/урина/придружителят трябва да направят всякакви опити да убедят спортиста да изпълни процедурата, включително да му напомнят относно последиците от отказ от допинг тестване. Ако спортистът продължава да отказва, вземащият кръв/урина/придружителят трябва да докладва всички съответни факти.

АДЕ трябва да се стреми да получи подписи от спортиста/свидетеля, за да потвърди отказа му от тестване и трябва да се свърже възможно най-бързо с Антидопинговия център за последващи инструкции.

5.4 Искане за по-късно явяване в допинг станцията или за нейното напускане

По-късното явяване в помещението за вземане на кръв/допинг станцията и/или временното ѝ напускане следва да се позволи при следните случаи:

Състезателно тестване:

1. участие в церемония по награждаване;
2. изявление пред медиите;
3. участие в последващи състезания;
4. разгривка;
5. получаване на необходима медицинска помощ;
6. намиране на представители и/или преводач;
7. получаване на карта за самоличност със снимка;
8. всякакви други основателни причини, определени от АДЕ, като се имат предвид инструкциите на тестващата организация;

Подобно разрешение трябва да се позволи, само ако спортистът може да бъде непрекъснато придружаван и наблюдаван по време на закъснението.

Извънсъстезателно тестване:

1. намиране на представител на спортиста
2. завършване на тренировка
3. получаване на необходима медицинска помощ

4. получаване на карта за самоличност със снимка

Всякакви други основателни причини, определени от АДЕ, имайки предвид всички инструкции от страна на Антидопинговия център.

6.0 Придружаване на спортиста

6.1. Време за обсъждане на известяването

Препоръчва се АДЕ да разгледа всички уместни факти по отношение спецификата на спорта и мястото, които биха могли да повлияят времето за известяване и процеса по придружаване:

- спортове, в които спортистите се състезават в повече от една проява, потенциално удължаващи процеса на придружаване; или
- дейности след проявата, които трябва да се изпълнят от спортиста и тяхната продължителност /церемония по награждаване или пресконференция/.

6.2 Храни и напитки - предпазни мерки

Взиманият кръв/урина/придружителят не може да спре спортиста от консумирането на храна и напитки, но е препоръчително спортистът да избере сам от отделно запечатани безалкохолни напитки, за да се хидратира.

Взиманият кръв/урина/придружителят не трябва да подава храна или напитки на спортиста.

6.3 Нередности при известяването и/или съмнително поведение

Дискретно и без да оставя без наблюдение спортиста, придружителят трябва да информира АДЕ колкото е възможно по-скоро за всякакви нередности при известяването и/или съмнително поведение по време на периода на наблюдение.

Ако е уместно, АДЕ документира нередностите и определя дали е удачно да се направи разследване за възможно несъответствие по процедурата /МСУР - Приложение А/, ако е на мнение, че нередностите и/или съмнителното поведение може да са компрометирали процедурата по пробовзимане.

6.4 Основни аспекти при даване на кръвна проба

- След пристигането на спортиста в помещението за вземане на кръв/допинг станцията АДЕ/придружителят и /ако е приложимо/, представител на състезателя и/или преводач, на АДЕ трябва да се представи карта за самоличност със снимка на състезателя или други документи за идентификация.

- Ако в същата сесия състезателят трябва да даде и кръвна проба, АДЕ може да поиска от състезателя първо да даде уринната проба.
- Независимо от вида на тестване, след като спортистът е пристигнал в помещението за вземане на кръв/допинг станцията, той/тя трябва винаги да бъде под наблюдение, докато се извърши вземането на пробата.
- Вземащият кръв осигурява на спортиста удобни условия и инструктира спортиста да остане в нормално седнало положение с крака на пода поне за 10 мин, преди да даде кръвна проба. Когато е възможно, АДЕ възлага на член от персонала за вземане на проби ролята на наблюдател през 10 минутния период на седнало положение на всеки спортист. Това задължение може да се извърши заедно с регистриране на лицата, влизащи и излизащи от станцията.
- Кръвна проба се събира от всеки спортист отделно при осигурено уединение на всеки спортист.

[Забележка: Спортистът не трябва да се изправя по никое време в рамките на 10-те минути преди вземането на пробата за биологичен паспорт. Недопустимо е спортистът да е в седнало положение в рамките на 10 мин в чакалнята и след това да бъде извикан за вземане на кръвната проба в стаята за пробовзимане./

- Спортистът може да поиска да напусне временно допинг станцията за определен период от време, по основателни причини. Ако АДЕ разреши, то тогава АДЕ и спортистът трябва да се съгласят по следните няколко условия за напускането:

- а) целта/причината на спортиста за напускане на помещението за вземане на кръв/допинг станцията;
- б) времето на връщане след изпълнение на договореното;
- в) спортистът трябва да остане под непрекъснато наблюдение;
- г) спортистът не трябва да уринира, преди да се е върнал в допинг станцията;

Ако няма придружител, който да съпроводи спортиста, АДЕ трябва да помоли спортиста да остане в допинг станцията, докато има налице свободен придружител.

Ако спортистът настоява да напусне допинг станцията без придружител, АДЕ го информира за възможните последици от неспазване на процедурата по допинг тестване и документираща обстоятелствата.

6.5 Други съображения

Преди вземането на проба, АДЕ трябва да запита спортиста дали преди е бил тестван и дали има нужда да му/й обясни процедурата по пробовземане. Ако спортистът не е бил тестван

преди това или изисква обяснение на процедурата за вземане на кръв/урина, АДЕ трябва да му я обясни.

Като минимум, АДЕ трябва да се увери, че спортистът е информиран за изискванията на процедурата по пробовземане и относно неговите/нейните права и отговорности.

7.0 Процедура по вземане на уринна проба

7.1 Избор на оборудване/комплект за процедурата по пробовземане

Изборът на оборудване/комплект за процедурата следва следната последователност на действие:

1. спортистът трябва да има избор от съдове за даване на проба /чаши/ и друго оборудване за пробовземане, от които да избере. На спортиста трябва да му се осигурят поне 3 съда комплекти за пробовземане, от които да избере;

Забележка: Ако спортистът има увреждане, което изисква той/тя да използва допълнително или друго оборудване, както е посочено в МСТР Приложение А – Изменения за спортисти с увреждания, АДЕ трябва да провери оборудването и да се увери, че то няма да повлияе на идентичността и целостта на пробата.

2. спортистът и АДЕ проверяват дали всички части на оборудването за пробовземане са чисти и дали всички пломби/уплътнения на избрания комплект са непокътнати и не са били фалшифицирани.

3. ако спортиста или АДЕ не е доволен от качеството на комплекта, спортистът трябва да избере нов комплект;

4. ако спортистът не е доволен от качеството на нито един от комплектите, а АДЕ не е съгласен с мнението на спортиста, че всички комплекти не са задоволителни, АДЕ инструктира спортиста да продължи с процедурата по пробовземане;

5. мненията на спортиста се записват от АДЕ в документацията за допингов контрол;

6. ако спортистът не желае да продължи с процедурата по пробовземане, АДЕ го информира за възможните последици от неспазване на изискванията по процедурата по пробовземане;

7. ако и АДЕ и спортистът са съгласни, че нито един от наличните комплекти не е задоволителен, АДЕ прекратява процедурата по пробовземане и записва причините за прекратяването;

8. след като спортистът избере съд за даване на проба, трябва съдът да е под негов непрекъснат контрол, докато пробата /частичната проба/ не бъде запечатана, освен ако е поискано съдействие поради увреждане на спортиста.

7.2 Даване на проба

Свидетелят, който наблюдава даването на уринна проба от спортиста, трябва да е от същият пол като спортиста и да го придружи до помещение, осигуряващо поверителност /тоалетна/ за взимането на пробата. Спортистът носи неговата/нейната проба в съда за пробовземане през цялото време.

Когато е възможно, АДЕ се уверява, че преди даването на пробата спортистът си измива ръцете само с вода.

След като са в помещението за даване на проба, АДЕ инструктира спортиста да махне или да оправи всякакъв вид дреха, която може да ограничава яския и безпрепятствен изглед към даването на пробата.

АДЕ се уверява, че цялата урина, давана от спортиста по време на даването на пробата, е събрана в съда за урина.

АДЕ информира спортиста за изискваното количество урина, отговарящо на критериите за достатъчно количество урина за анализ и окуражава спортиста да даде по-голямо количество урина, ако е възможно. В присъствието на спортиста, АДЕ потвърждава, че е дадено достатъчно количество урина за анализ. Ако количеството урина, дадено от спортиста, не е достатъчно, АДЕ следва процедурата за частична проба.

АДЕ придружава спортиста обратно в административната част под наблюдението на свидетеля, ако:

- а) достигнато е достатъчното количество на урина за анализ /90 мл/, или
- б) спортистът е дал недостатъчно количество урина, частична проба, и не може да даде повече урина за момента.

И при двата случая, спортистът носи пробата си, обратно в административната част под наблюдението на свидетеля. Когато е възможно, спортистът бива окуражаван да си измие ръцете след даването на пробата. Пробата се поставя на сигурно място под наблюдението както на спортиста, така и на свидетеля. След това свидетелят подписва формуляра за допингов контрол, за да потвърди, че е присъствал на даването на пробата в съответствие с процедурите, посочени в МСТР.

Всяко необичайно поведение на спортиста, забелязано от свидетеля по време на даването на пробата, трябва да се докладва дискретно на АДЕ, колкото е възможно по-скоро и да се запише в доклада на АДЕ.

7.3 Недостатъчно количество урина

Ако спортистът не може да даде 90 мл урина, АДЕ следва тази последователност от действия:

1. информира спортиста, че трябва да се затвори частична проба и да се даде допълнително урина до достигане на достатъчното количество за анализ (90мл.);
2. инструктира спортиста да избере комплект за частична проба;
3. инструктира спортиста да избере комплект за уринна проба;
4. инструктира спортиста да отвори съответния комплект и в шише А да излее недостатъчното количество урина и я затвори посредством пособията от комплекта за частична проба, след което инструктира спортиста да затвори целия комплект заедно с всички елементи от комплекта за уринна проба (оригиналната капачка на шише А);
5. в присъствието на спортиста, проверява дали контейнера е правилно затворен;
6. заедно със спортиста, проверява дали номера на комплекта, количеството и идентичността на частичната проба са записани правилно във формуляра за допингов контрол;
7. заедно със спортиста подписва формуляра за допингов контрол, за да покаже, че и двете страни са съгласни с временното запечатване на пробата. След това, спортистът се връща в чакалната и остава под непрекъснато наблюдение, докато не даде допълнително количество урина.

В зависимост от цвета или първото тестване на остатъка от частичната проба на спортиста, последният трябва да бъде информиран дали по-нататъшна хидратация е удачна или не, за да избегне даване на проба, която няма подходящо относително тегло за анализ. Спортистът или АДЕ запазват контрол върху пробата.

АДЕ се уверява, че затворената частична проба е сигурно съхранена под непрекъснато наблюдение или че е на сигурно място в рамките на допинг станцията. Ако спортистът държи пробата, той/тя остава с частичната проба в рамките на допинг станцията под непрекъснатото наблюдение на пробовземачия персонал. Когато е готов да даде повече урина, процеса по взимане на пробата се повтаря, докато АДЕ е удовлетворен от подходящото количество урина за анализ, като комбинира последващата проба със съхранената частична проба.

За да се осигури непрекъснатост на процеса и за удобство на спортиста, използва се същият свидетел по даването на проба, ако е възможно. Смяната на свидетеля по никакъв начин не повлиява целостта на процеса. Спортистът избира нов съд за проба всеки път, когато той/тя се опитва да даде допълнителна проба. Веднъж дал допълнителна проба, АДЕ моли спортиста да провери използвания контейнер за временно съхранение на неговата/нейната частична проба, за да се увери, че частичната проба е непокътната и съвпадат с информацията, записана във формуляра за допингов контрол.

Всички нередности в целостта на частичната проба се записва от АДЕ, било във формуляра за допингов контрол, било в отделен доклад за Тестващата организация и се изследват съгласно МСТР Приложение А - разследване на възможно несъответствие по процедурата. АДЕ след това казва на спортиста да отвори частичната проба/и и да смеси пробата с частичната проба, докато се достигне желаното количество или ако е налично допълнително количество, докато се достигне максималното количество. Ако последващата проба, предоставена от спортиста, изглежда по-разредена от пробата, съхранена в комплекта за частична проба, АДЕ трябва да посъветва състезателя да излее само количеството урина, необходима за изпълнение на изискванията за подходящо количество урина за анализ.

В противен случай има риск да се понижи относителното тегло на пробата до неприемливо ниво, което след това изисква спортиста да даде допълнителна проба или проби.

След като е достигнат минимумът от 90 мл урина или е дадена повече, АДЕ и спортистът продължават с процедурата за вземане на проба.

7.4 Разделяне и запечатване на пробата

Спортистът и АДЕ проверяват комплекта за вземане на проби, за да се уверят, че номерата на комплекта отговарят на номерата на шишетата А и Б. (Ако номерата не съответстват, АДЕ инструктира спортиста да избере нов комплект за вземане на проби. АДЕ докладва този инцидент на Антидопинговия център). АДЕ записва номера на комплекта за вземане на проби във формуляра за допингов контрол и заедно със спортиста проверява дали номерът е правилно записан.

Спортистът напълва необходимия минимален обем урина в двете бутилки: 60 мл в шише А и 30 мл в шише Б.

7.4.1 Изхвърляне на излишъка от урина

Ако състезателят предостави повече от минималното подходящо количество за анализ, АДЕ се уверява, че спортистът напълва шише А до капацитета му, посочен от производителя на оборудването.

За останалата част от урината, АДЕ инструктира спортиста да запълни шише Б до капацитета му, посочен от производителя на оборудването. Всяко излишно количество урина се изхвърля, само когато шишетата А и Б са пълни до капацитета им, а на остатъчната урина е измерено специфичното тегло.

АДЕ инструктира спортиста да остави малко количество урина в съда за събиране на проби. АДЕ използва тази урина, за да измери специфичното тегло на пробата, за да се увери, че е подходяща за лабораторен анализ.

АДЕ инструктира спортиста да запечатва шишета А и Б. В присъствието на спортиста, АДЕ проверява дали шишетата са правилно запечатани.

Помощ при изливането на пробата на спортиста или при затварянето на шишетата А и Б може да бъде осигурена от представител на спортиста или от персонала за вземане на проби при изключителни обстоятелства, когато са упълномощени от спортиста и със съгласието на АДЕ. Тази помощ трябва да бъде отбелязана във формуляра за допингов контрол.

Подобни ситуации могат да включват спортист с увреждане или с контузия, получена по време на състезание или друга дейност.

7.4.2 Измерване на пробата за подходящо специфично тегло за анализ

АДЕ измерва остатъчния обем урина, останал в съда за вземане на проби, за да определи дали пробата има подходящото специфично тегло за анализ.

За проби с минимален обем 90 mL и по-малко от 150 mL, относително тегло трябва да е 1.005 или повече, измерено с рефрактометър, или 1.010 или повече с лабораторни лентички. За проби с обем 150 mL или повече, относително тегло трябва да е 1.003 или повече, измерено само с рефрактометър.

Ако измереното от АДЕ специфично тегло на урината показва, че пробата няма подходящото специфично тегло за анализ, АДЕ информира спортиста, че трябва да предостави допълнителна проба.

АДЕ продължава да събира допълнителни проби, докато не бъде изпълнено изискването за подходящо специфично тегло за анализ или докато АДЕ прецени, че са налице изключителни обстоятелства, т.е. поради логистични причини е невъзможно да продължи с процедурата по вземане на проби. Спортистът продължава да бъде под непрекъснато наблюдение от член на АДЕ и трябва да бъде посъветван да не се хидратира повече, тъй като урината му е твърде разредена.

Спортистът е отговорен за предоставянето на проба с подходящо специфично тегло за анализ.

АДЕ е длъжен да чака, колкото е необходимо, докато бъде предоставена подобна проба.

Докато се изчаква спортистът да даде допълнителна проба, той остава под непрекъснато наблюдение от АДЕ/придружителя.

Когато спортистът може да даде допълнителна проба, АДЕ повтаря процедурата по вземане на проба, като допълнителните проби се дават, наблюдавани от същия свидетел, както и за първата такава, ако е възможно. Свидетелят подписва съответната документация, за да удостовери, че е бил свидетел на даването проба в съответствие с процедурите на МСТР.

АДЕ изпраща всички проби, събрани за анализ, независимо от това дали пробите отговарят или не на изискването за подходящо специфично тегло за анализ.

АДЕ може да прекрати процедурата по вземане на проби, ако:

- а) Нито една от пробите, взети от спортиста, не отговарят на изискването за подходящо специфично тегло за анализ; и**
- б) АДЕ преценява, че поради логистични причини е невъзможно да се продължи.**

7.5 Попълване на формуляра за допингов контрол

АДЕ инструктира придружителя да подпише формуляра за допингов контрол, за да потвърди, че е взел уринна проба от спортиста в съответствие със задължителните процедури на МСТР.

АДЕ изисква от спортиста да предостави информация за всички медикаменти и/или добавки, взети в рамките на периода, посочен в формуляра за допингов контрол. Препоръчителният период за информация за медикаментите е 7 дни. В случаите, когато се взема кръвна проба, спортистът предоставя информация за извършени кръвопреливания в рамките на 3 месеца преди датата на вземане на пробата.

Заедно със спортиста и представителя на спортиста, АДЕ проверява цялата информация във формуляра, за да се потвърди, че точно отразява детайлите от процедурата по вземане на проби и в присъствието на спортиста попълва всички непълни полета. След това свидетелят подписва, че е бил свидетел на даването на пробата в съответствие с процедурите на МСТР.

Ако спортистът предостави повече от една проба и свидетелят не е едно и също лице, което е станало свидетел на даването на първата проба, подписите на всички свидетели са задължителни във формуляра за допинг контрол.

АДЕ може да изиска от спортиста да предостави допълнителна проба, ако:

- а) Свидетелят не може да потвърди, че е наблюдавал даването на пробата;**
- б) Свидетелят докладва необичайно поведение на състезателя; или**
- в) Съществуват съмнения относно произхода или автентичността на пробата.**

Това трябва да бъде документирано от АДЕ и всички събрани проби да се изпратят в Лабораторията за анализ. Ако е подходящо, Антидопинговият център може да разследва евентуално несъответствие по процедурата.

Дава се възможност на спортиста да попълни частта относно коментарите по процедурата във формуляра, ако той/тя има някакви опасения или коментари относно начина на провеждане на процедурата по вземане на проби. Ако във формуляра няма достатъчно място, на спортиста се предоставя формуляр за допълнителен доклад.

Ако е налице, представителят на спортиста подписва формуляра за допингов контрол. АДЕ и спортистът след това подписват формуляра за допингов контрол. АДЕ предоставя на спортиста пълно копие на формуляра за допингов контрол, формуляра за допълнителен доклад (ако е използван) и всякаква друга документация, подписана от спортиста. Спортистът може да напусне допинг станцията, освен ако не се изисква да даде кръвна проба. Ако от спортиста се изисква също така да предостави и кръвна проба и във формуляра за допингов контрол е записано както вземането на кръв, така и на урина, документацията няма да бъде напълно завършена, освен след вземането както на кръвна, така и на уринна проба.

8.0 Изисквания за процедура по вземане на кръвна проба

8.1 Венопунктура

Типът на оборудването, използвано за вземане на кръв и процедурата след вземането ѝ, се различава в зависимост от вида на необходимия анализ. Комплектът за вземане на кръвни проби обикновено включва стерилна игла, спринцовка и съответната вакуумна епруветка Vacutainer®, опаковани заедно в запечатана торбичка.

8.1.1 Цяла кръв или плазма

Вземането на кръв за анализ на забранени вещества и методи в цяла кръв (например откриване на кръвопреливане) или в плазма (например HBOCs and ESAs):

- Брой проби: 2 (проба А и проба Б);
- Изисквано количество: 2 x 3 мл (или според посоченото от съответната лаборатория);
- BD Vacutainer®: K2EDTA (K2) CE кат. No. 368856/реф. US 367856;
- Използваната тръба съдържа EDTA като антикоагулант. Съдържанието трябва да бъде хомогенизирано, колкото е възможно по-скоро след вземането (например, епруветките трябва внимателно да се обърнат най-малко три пъти). След това съдържанието се изпраща на лабораторията без допълнителни действия.

8.1.2 Серум

Вземане на кръв за анализ на забранени вещества и методи в серум (например откриване на GH, HBOCs and ESAs):

- Брой проби: 2 (проба А и проба Б);
- Изисквано количество: 2 x 5 мл (или както е посочено от съответната лаборатория);
- BD Vacutainer® SSTTM-II, EU ref 367955 или тръби BD Vacutainer® SSTTM-II PlusAdvance, EU реф. 367954);
- Кръвта се изтегля в епруветката, в която има гел на инертен полимерен серумен сепаратор и коагулационен фактор за активиране.

Съдържанието трябва да се хомогенизира възможно най-скоро след вземането. След това, съдържанието се изпраща на лабораторията без допълнителни действия.

Вземане на кръв за анализ на показателите на Биологичния паспорт на спортиста:

- Брой проби: 1 (не се изисква проба Б);
- Изисквано количество: 1 x 3 мл (или според посоченото от съответната лаборатория);
- Изполваната епруветка съдържа твърда EDTA като антикоагулант;

Съдържанието трябва да бъде хомогенизирано колкото е възможно по-скоро след вземането (например, епруветките трябва внимателно да се обърнат най-малко три пъти). След това съдържанието се изпраща на акредитирана или одобрена лаборатория за анализ на проби, без да се предприемат други действия.

8.2 Избор на комплект за вземане на проби

Изборът на комплект за събиране на проби следва долупосочената последователност от действия:

1. след необходимия период на почивка и след обяснение на процедурата за събиране на кръвта от Служителя, извършващ вземане на кръв (СИВК), същият насочва спортиста да избере подходящия брой комплекти за събиране на кръвна проба;
2. спортистът и Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) проверяват дали избраното оборудване е чисто, всички печати са непокътнати и не са били фалшифицирани;
3. ако спортистът или Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) не са доволни от избрания комплект, спортистът може да избере друг. Ако състезателят не е доволен от нито един от комплектите, а други не са налични, Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) записва това;

Препоръчва се: Осигурете на състезателя най-малко 3 комплекта за събиране на кръвни проби, от които да избере.

4. ако Служител, извършващ вземане на кръв (СИБК) не е съгласен с мнението на състезателя, че всички налични комплекти са незадоволителни, същият инструктира състезателя да продължи с процедурата по вземане на проби;
5. ако спортистът не желае да продължи с процедурата по вземане на проба, Служителят, извършващ вземане на кръв (СИБК) информира спортиста за възможните последици от несъответствието с процедурата;
6. ако Служителят, извършващ вземане на кръв (СИБК) се съгласи, че нито едно от оборудването не е задоволително, той/тя прекратява процедурата по вземане на проби и записва причините за прекратяването ѝ;
7. след като се избере комплект за взимане на проба, Служител, извършващ вземане на кръв (СИБК) маркира епруветките за събиране с уникален код на пробата, ако не е предварително маркиран;
8. ако комплектът включва предварително маркирани баркодими етикети, състезателят премахва тези етикети и се уверява заедно с АДЕ, че кодовите номера съвпадат;
9. ако спортистът или Служителят, извършващ вземане на кръв (СИБК) установят, че номерата не съвпадат, Служител, извършващ вземане на кръв (СИБК) инструктира спортиста да избере друг комплект и документира това;
10. Спортистът поставя един етикет надлъжно върху всяка от Vacutainer® епруветките. Етикетите трябва да бъдат поставени към горната част на тръбата(ите), близо до капачката. Спортистът може да упълномощи Служител, извършващ вземане на кръв (СИБК)/АДЕ или свой представител да постави етикетите върху епруветките;
11. АДЕ записва номерата, а спортистът и АДЕ проверяват документацията, за да се уверят, че АДЕ правилно е записал информацията;
12. Спортистът дава на Служителя, извършващ вземане на кръв (СИБК) оборудването за събиране на кръвни проби, включително Vacutainer(ите)®. Служителят, извършващ вземане на кръв (СИБК) събира оборудването в присъствието на спортиста.

8.3 Процедура по вземане на кръвна проба

Процедурата по вземане на кръвна проба следва долупосочената последователност от действия:

1. Служител, извършващ вземане на кръв (СИБК) преценява коя е най-подходящата ръка за венепункция. Това винаги ще бъде недоминантната ръка /тоест тази, която се ползва по-

- малко/, освен ако Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) прецени, че другата ръка е по-подходяща или ако състезателят поиска да се вземе кръв от определена ръка;
2. ако Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) смята, че за венопунктурата е необходима игла тип „пеперуда“, състезателят трябва да бъде помолен да избере игла тип „пеперуда“ от набор от запечатани игли. След това процедурата по вземане на кръв продължава;
  3. Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) почиства кожата със стерилен дезинфектант или тампон на място, което е малко вероятно да повлияе неблагоприятно на спортиста или на неговата/нейната дейност и при необходимост прилага турникет. Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) взема кръвната проба от повърхностна вена. Турникетът, ако се използва, трябва да бъде незабавно премахнат след венопунктурата. Препоръчва се турникетът, ако се използва, да се освободи, когато кръвта започне да тече и не повече от 1 минута след прилагането му;
  4. Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) взема количество кръв, адекватно да удовлетвори съответните аналитични изисквания за вида анализ на пробата, който следва да бъде извършен. Комплектът за взимане на проба трябва винаги да се държи така, че спортистът да може да го вижда;
  5. Ако Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) не може да вземе достатъчно кръв от първия опит, процедурата се повтаря до общо три опита. Ако и при трите опита процедурата се провали поради невъзможност от взимане на достатъчно количество кръв, Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) информира АДЕ, който приключва процедурата и записва причините за това;
  6. Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) слага превръзка на мястото на пункцията/иите/;
  7. Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) изхвърля използваното оборудване за взимане на кръвна проба в съответствие с изискваните стандарти за работа с кръв.
  8. Препоръчителният дейта логер за температура, използван за наблюдение на условията на съхранение и транспортиране, трябва да се включи, за да се осигурят хладни условия преди пробите да бъдат поставени в охлаждащата кутия;
  9. Ако пробата изисква по-нататъшна обработка на място, като например центрофугиране или отделяне на серума (напр. в случай когато пробата е предназначена за използване във връзка с програмата за Биологичния паспорт на спортиста), след като кръвният поток в

епруветката спре, Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) трябва да отстрани епруветката от държателя и ръчно да хомогенизира кръвта в епруветката, като обърне леко епруветката поне три пъти, спортистът трябва да остане, за да наблюдава пробата до окончателното ѝ запечатване в надежден защитен от фалшифициране комплект.

8.4 Процедура след вземане на кръв

След като извади иглата от ръката на състезателя, Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) поставя памук на мястото на пункцията и инструктира спортиста да натисне силно върху него. Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) може също така да избере той да приложи натиск върху раната.

Ако е необходимо, натискът трябва да продължи за 2- 3 мин преди процедурата за запечатване на пробата. Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК) оглежда и оценява раната и казва на състезателя и на АДЕ, когато спортистът е готов да продължи.

Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК)/АДЕ препоръчва на състезателя да не предприема никакви усилени тренировки, използвайки ръката в продължение поне на 30 минути, за да минимизира възможно посиняване.

Служител, извършващ вземане на кръв (СИВК)/АДЕ трябва да бъде подготвен да окаже първа помощ, ако е необходимо.

8.5 Процес след събиране на пробата

8.5.1 Анализ на цяла кръв или плазма

За анализ на цяла кръв или плазма, двете проби по 3 мл, състоящи се от проба А и проба Б /или пробата, взета за целите на Биологичния паспорт на спортиста/, се обръщат внимателно поне 3 пъти, за да се смеси кръвта със съдържащия се в епруветката антикоагулант, за да се избегне образуването на съсиреци. Тази стъпка трябва да бъде предприета, колкото е възможно по-скоро.

След това кръвните проби трябва да се запечатат и да се подготвят за транспортиране.

8.5.2 Анализ на серум

За анализа на серум, двете проби по 5 мл, състоящи се от проба А и проба Б, трябва да бъдат обърнати внимателно, за да започне съсирването и да останат на стайна температура за препоръчаното от производителя време, /15 мин за BD Vacutainer® SST II advance tubes), преди да бъдат запечатани и подготвени за транспортиране.

Взетите проби, които изискват да останат при стайна температура за предварително определено време, биват наблюдавани от Служителят, извършващ вземане на кръв (СИВК).

Спортистът е помолен и окуражен да остане и да наблюдава неговите/нейните проби през това време. Ако откаже, това не анулира тестването.

Служителят, извършващ вземане на кръв (СИБК) може да запише детайли за всеки спортист, който не остане в наблюдение на пробите си по време на този период.

8.6 Запечатване на кръвните проби

Спортистът запечатва неговата/нейната проба в комплекта за проби, както е инструктиран от Служителя, извършващ вземане на кръв (СИБК). Състезателят може да поиска от члена на АДЕ по вземане на кръв или от неговия представител да изпълни процеса от негово/нейно име.

В присъствието на спортиста, Служителят, извършващ вземане на кръв (СИБК) проверява дали запечатването е добро. Служителят, извършващ вземане на кръв (СИБК) се уверява, че кръвните проби се съхраняват в изправено положение в сигурно, препоръчително хладно място /транспортната чанта/, докато не е готов да продължи с транспортирането на пробите.

8.7. Попълване на формуляра за допингов контрол

АДЕ инструктира Служителя, извършващ вземане на кръв (СИБК) да подпише формуляра за допингов контрол, за да потвърди, че е взел кръвна проба от състезателя в съответствие с задължителните процедури на МСТР.

АДЕ иска от спортистът да документира дали е имал кръвопреливания през последните три месеца, както и да осигури информация относно всички медикаменти и/или хранителни добавки по време на периода, посочен във формуляра за допингов контрол, включително тези, които могат да окажат влияние върху съсирването на кръвта. Препоръчителният период за информация относно използвани медикаменти е 7 дни.

АДЕ проверява цялата информация във формуляра заедно със спортиста и с неговия представител /ако е приложимо/, за да се увери, че адекватно отразява детайлите по процедурата на вземане на проба и за да попълни, ако има непопълнени полета, в присъствието на спортиста.

Дава се възможност на спортиста да попълни полето за коментари по процедурата, ако той/тя има някакви притеснения или коментари относно това как е извършена процедурата по пробовзимане. Ако няма достатъчно място във формуляра, следва да се даде на спортиста формуляр за допълнителен доклад.

Спортистът и неговият представител /ако присъства/ са поканени да проверят цялата информация във формуляра дали адекватно отразява детайлите по процедурата по пробовзимане.

Спортистът е поканен да попълни полето за коментари във формуляра, ако има някакви притеснения или коментари относно процедурата. Ако на формуляра няма достатъчно място, на състезателя се предоставя формуляр за допълнителен доклад.

Ако е налице, представителят на състезателя подписва формуляра за допингов контрол.

След това състезателят и АДЕ подписват формуляра за допингов контрол.

АДЕ предоставя на спортиста пълно копие от формуляра за допингов контрол, от допълнителния формуляр (ако е използван) и всяка друга документация, подписана от спортиста.

Служителят, извършващ вземане на кръв (СИБК), представителят на състезателя (ако има такъв) и състезателят след това подписват формуляра за допингов контрол. Спортистът може да напусне станцията за допингов контрол, освен ако е необходимо да даде уринна проба.

Ако от състезателя се изисква да даде също така уринна проба и във формуляра за допингов контрол се записва както вземането на кръв, така и на урина, документите няма да бъдат напълно завършени, докато не бъдат взети както уринни, така и кръвни проби. Ако пробата за урина вече е взета, АДЕ, представителят на състезателя (ако има такъв) и спортистът подписват формуляра за допингов контрол.

Ако пробата за урина още не е взета, състезателят следва да даде уринна проба. АДЕ, представителят на състезателя (ако има такъв) и спортистът подписват след това формуляра за допингов контрол.

АДЕ предоставя на състезателя копие от формуляра.

Състезателят може да напусне помещението за вземане на кръв.

8.8. Формуляр за допингов контрол за Биологичен паспорт на спортиста

Ако пробата ще се използва във връзка с програмата за Биологичен паспорт на спортиста, АДЕ/Служителят, извършващ вземане на кръв (СИБК) използват специален формуляр за допингов контрол. Ако не е наличен, АДЕ/Служителят, извършващ вземане на кръв (СИБК) използват обичайния формуляр за допингов контрол, но той/тя трябва да вземат и да запишат следната допълнителна информация на допълнителния формуляр, подписван от спортиста и от АДЕ/Служителят, извършващ вземане на кръв (СИБК):

- а) потвърждение, че състезателят не е участвал в тренировка или състезание в последните два часа преди вземането на пробата /виж МСТР, Приложение И. 2);
- б) ако състезателят е тренирал, състезавал се е или е бил на надморска височина повече от 1 500 м през предходните 2 седмици. Ако е така или при съмнение - името и локацията на мястото/тата/,

където спортистът е бил, продължителността на престоя му/й и надморската височина /ако се знае/;

в) Ако спортистът използва някаква форма на симулация на височина (като палатка за хипоксия, маска и т.н.) през предходните 2 седмици. Ако е така - възможно най-много информация за вида на устройството и за начина, по който е бил използван (честота, продължителност, интензивност и т.н.);

г) Ако състезателят е имал кръвопреливане през последните 3 месеца. Ако е имало кръвозагуба поради злополука, патология или дарение през последните 3 месеца. И в двата случая, ако е така, да се посочи количеството;

д) Ако пробата е взета непосредствено след поне три последователни дни на интензивно състезание, като например колоездене; и

е) записват се всякакви екстремни природни условия, на които е бил изложен спортиста по време на двата часа преди вземането на кръв, включително всякакви периоди в изкуствена топлинна среда, като например сауна.

9.0 Съхранение на проби, документация за лабораторията и транспортиране на проби

Антидопинговият център има критерии, които гарантират, че всяка взета проба се съхранява по начин, който защитава нейната идентичност, цялост и сигурност преди транспортирането ѝ от помещението за събиране на кръв/станция за допингов контрол.

Като минимум, тези критерии трябва да включват подробно описание и документиране до пристигане на пробата в предвидената ѝ локация, мястото за съхраняване на пробите; как се съхраняват пробите; кой отговаря за пробите; и/или на кого е разрешен достъп до пробите. АДЕ гарантира, че всяка съхранена проба отговаря на тези критерии.

Персоналът за вземане на проби трябва да съхранява пробите под свой контрол до момента, в който те са предадени в допинг станция или до куриера, където е приложимо.

Кръвните проби трябва да се съхраняват в охладено състояние, за предпочитане в хладилник или в хладилна кутия. Когато е възможно, уринните проби трябва да се съхраняват в хладна среда, като се избягват топли условия.

Ако условията за съхранение не отговарят на изискванията за температура, АДЕ трябва да документира това и също така незабавно да се свърже с Антидопинговия център, за да ги информира за изменението на температурата и продължителността от време, през което пробите са били в подобно състояние.

Ако температурата се отклони от хладната и постоянна температура, както показва дейта логерът, за период от време, което е възможно да повлияе на състава на кръвната проба, както е

определено от приемащата Лаборатория, Антидопинговият център и Лабораторията определят дали анализът на пробите трябва да продължи.

АДЕ попълва съответната документация за всяка транспортна чанта/контейнер, за да се увери, че лабораторията може да провери съдържанието.

АДЕ попълва формуляра "Приемателно-предавателен протокол" и, ако е уместно, записва времето (часовете), когато транспортната чанта е отворена и запечатана отново.

Формулярът " Приемателно-предавателен протокол" и формулярът за допингов контрол се поставят в транспортната чанта с пробите. След това, транспортната чанта се запечатва, за предпочитане в присъствието на свидетел. Минимално изискваната документация, която пробовзимащият орган предоставя на лабораторията, е очертана в МСТР чл. 7.4.5, (букви е), и), к), л), м), н), о), с), т) , щ) и ъ), ю) и я) за докладване на резултатите и за статистически цели.

За кръвни проби, взети за GH (растежен хормон) анализ в серум, използвайки метода с биомаркери, е необходимо в документацията, която се изпраща на Лабораторията заедно с пробите, да се посочи **възрастта на спортиста** /закръглена до най- близката година/.

Документацията, идентифицираща спортиста, не се изпраща заедно с пробите или с документацията до Лабораторията, която ще извърши анализа.

Цялата съответна документация от процедурата по пробовземане следва да се препрати на Антидопинговия център и/или на пробовзимащия орган, колкото е възможно по-скоро след приключване на процедурата по вземане на проби.

Поради по-строгите изисквания за температура и тези за анализ на кръвта, кръвните проби и уринните проби могат да се транспортират поотделно. Въпреки това, съответната документация, свързваща двете проби, трябва да е включена към всяка пратка.

Транспортиране на пробите

АДЕ отговоря за транспортирането на пробите и осигурява процедурата по транспортирането им да следва критериите на МСТР чл. 9.0.

Антидопинговият център следва да обсъди с лабораторията, анализираща пробите, изискванията по отношение на транспорта при определени мисии /например, където пробата е била взета в не толкова хигиенни условия, или когато може да възникне забавяне на транспорта на пробата до лабораторията/ с цел да се установи какво е необходимо в конкретните обстоятелства на подобна мисия /хладилник или замразяване на пробите/.

Пробите следва да бъдат транспортирани в устройство, поддържащо целостта на пробите и снижаващо до минимум възможността от разлагане на пробите поради фактори като закъснение или екстремни температурни промени.

Ако пробите няма да бъдат предадени незабавно на куриер и впоследствие транспортирани до най-близката лаборатория без закъснение, АДЕ трябва да обмисли охлаждане или замразяване на пробите, за да намали до минимум разлагането им поради фактори като закъснение и високи температурни условия.

Кръвните проби трябва да бъдат изпратени възможно най-скоро след вземането им, в идеалния случай да пристигнат в лабораторията в същия ден.

Ако пробата е предназначена за GH анализ с метода на диференциални имунологични анализи (изоформи), пробата трябва да бъде анализирана в рамките на 96 часа от вземането ѝ (за повече подробности, моля вижте Технически документ за GH анализ TD GH, който е в сила).

Ако пробата е предназначена за GH анализ с метода на биомаркери, пробата следва да бъде анализирана в рамките на 120 часа от вземането ѝ /за повече подробности, моля вижте Ръководството за Тест с hGH биомаркери, което е в сила/.

Ако пробата е предназначена за анализ на ESAs, HBOCs или кръвопреливания, пробата следва да бъде анализирана в рамките на 72 часа от вземането ѝ.

Ако пробата е предназначена за използване във връзка с Програмата за биологичен паспорт на спортиста, виж Приложение И.4 от МСТР за специфичните изисквания по транспортиране.

Кръвните проби се транспортират до лабораторията в охладено състояние. Никоя проба не трябва да замръзва.

Препоръчително е да се включи дейта логер с транспортираните проби, за да се гарантира поддържането на подходящ температурен диапазон по време на транспортирането. В допълнение към регистрирането на температурата по време на транспортирането, температурният дейта логер трябва да се използва за оценка на времето от вземането на пробата до времето на нейното получаване от лабораторията. Запишете цялото време в GMT (Greenwich Mean Time), за да отчетете евентуални конфликти в часовата зона.

Когато е възможно, пробите трябва да останат във вертикално положение по време на транспортиране.

Пробите могат да се доставят директно в лабораторията от АДЕ или се приемат и изпращат от представител на Антидопинговия център, определен със заповед от изпълнителния директор.

За транспортиране на пробите се използва одобрена куриерска фирма. Представителят на Антидопинговия център трябва да запише номера на товарителницата на пратката в "Приемателно-предавателния протокол".

10.0 Биологичен паспорт на спортиста

10.1 Специфични изисквания

- Ако вземането на пробата се провежда след тренировка или състезание, при планирането на тестванията трябва да се отчете информацията за местонахождението на спортиста, за да бъде сигурно, че тестването няма да се проведе до два часа след провеждането им. Ако спортистът е тренирал или се е състезавал по-малко от два часа преди времето, в което е бил известен за предстоящото вземане на проба, АДЕ или друг член на екипа, който ще взема пробата трябва да придружава спортиста до изтичането на тези два часа;
- Ако пробата е била взета в рамките на два часа след тренировка или състезание, АДЕ трябва да опише естеството, продължителността и интензитета на физическата активност, за да бъде тази информация достъпна на Звеното за управление паспорта на спортиста и впоследствие на експертите;
- Пробата трябва да бъде охладена от момента на нейното вземане до анализа ѝ, освен когато пробата се анализира на мястото на вземането ѝ, без да има забавяне. Процедурата по съхранението на пробата е отговорност на АДЕ;
- Средствата за съхранението и транспорта трябва да поддържат кръвните проби на ниска температура по време на съхранението. Не трябва да се допуска пробите цяла кръв да замръзват. При избора на средства за съхраняване и транспорт, АДЕ трябва да има предвид времетраене на съхранението, брой проби, които ще се съхраняват и атмосферните условия (ниски или високи температури). Средството за съхранение трябва да бъде:

а) хладилник;

б) изолираща хладилна кутия;

в) изотермична чанта;

г) друго средство, което притежава описаните долу характеристики.

- Устройството за записване на температурата трябва да се използва за записване на нейните стойности от пробовземането до анализа на пробата, освен когато пробата се анализира на мястото на вземането ѝ, без да има забавяне.

Устройството за записване на температурата трябва да:

- а) записва температурата в градуси по Целзий поне веднъж на минута;
- б) записва времето по Гринуич (GMT);
- в) докладва за температурния профил в текстови формат с един ред за измерване, следвайки формата „гг-мм-дд-чч-мм т“;
- г) има уникален идентификационен номер, състоящ се от най-малко шест символа.

- След като спортистът е известен, че е бил избран за допингов контрол и след като АДЕ са обяснили неговите права и задължения в процеса по допингов контрол, АДЕ трябва да помоли спортиста да остане в седнало положение с крака на пода поне за 10 минути преди вземането на кръвна проба;

[Коментар: Спортистът не трябва да става по време на тези 10 минути, преди даването на пробата. Не е допустимо спортистът да седи в чакалнята по време на 10-те минути и след това да бъде извикан в помещението за даване на кръвната проба.]

- В допълнение към формуляра за допингов контрол, АДЕ трябва да използва допълнителния формуляр за биологичния паспорт на спортиста, ако е наличен. Ако такъв формуляр не е наличен, АДЕ трябва да използва нормалния формуляр за допингов контрол, но трябва да събере и запише следната допълнителна информация на формуляра за допълнителен доклад или друг формуляр и да бъде подписан от спортиста и от АДЕ:

- а) потвърждение, че не е имало тренировка или състезание поне 2 часа преди кръвния тест;
- б) дали спортистът е тренирал, състезавал или се е намирал на надморска височина над 1500 м. през последните две седмици. Ако е така, или ако не е сигурен, трябва да бъдат записани името и локацията на мястото, където спортистът е бил и продължителността на неговия престой. Ако се знае надморската височина трябва да бъде записана;
- в) спортистът използвал ли е някаква форма на височинна симулация като напр. хипоксична палатка, маска, и др. през последните две седмици? Ако е така, трябва да бъде записана колкото е възможно повече информация за вида на устройството и начина, по който е използвано (честота, продължителност, интензитет);

г) имал ли е спортиста кръвопреливания през последните три месеца; имало ли е загуба на кръв поради инцидент, патология или кръводаряване през тези три месеца; какъв е бил обемът;

д) АДЕ трябва да запише на формуляра за допингов контрол всякакви екстремни условия на околната среда, на които е бил изложен спортистът по време на двата часа преди вземането на кръвната проба, включително процедури в изкуствена среда, напр. сауна;

е) взетата проба събрана ли е незабавно след най-малко три последователни дни на интензивно натоварване по време на състезание, напр. етапни състезания в колоезденето;

- АДЕ трябва да стартира устройството за записване на данните за температурата и да го постави в средството за съхранение на кръвната проба. Важно е то да започне да записва температурата преди вземането на пробата.
- АДЕ инструктира спортиста да избере комплект за събиране на пробата съгласно чл. Е.4.6 от МСТР. Ако комплекта не е етикетирани предварително, АДЕ трябва да постави етикет с уникален номер, преди кръвта да бъде излята в него и спортиста трябва да провери дали номерата са еднакви.
- Поставете кръвните проби в устройството за съхранение до регистратора на температурни данни. **Важно е кръвните проби да не са замразени.**

10.2 Процедура по вземане на проба.

- Процедурата по вземане на проба за кръв за целите на биологичния паспорт на спортиста е в съответствие с процедурата описана в чл. Е.4 от МСТР, като се добавят следните елементи:

а) АДЕ, вземащ кръвната проба, трябва да осигури 10-минутен (или повече) период, в който спортистът да е в седнало положение преди извършване на манипулацията и вземането на кръвта; и

б) АДЕ, вземащ кръвната проба, отговаря за правилното напълване на епруветките; и

в) след приключване на наливането на кръвта в епруветката, АДЕ отстранява епруветката от стойката/държателя и хомогенизира кръвта в епруветката ръчно чрез внимателно разклащане поне три пъти.

- Спортистът и АДЕ подписват формуляра за допингов контрол и допълнителния формуляр за биологичния паспорт на спортиста, когато е наличен.

Кръвната проба се запечатва и се поставя в средство за съхранение непосредствено до устройството за записване на температурата.

10.3. Изисквания за транспортиране на пробата

- Кръвните проби трябва да бъдат транспортирани в средството за съхранение, което поддържа целостта на пробата, ако има промени в температурата.

Процедурата по транспортирането е отговорност на АДЕ. Средството за съхранение трябва да бъде транспортирано по сигурен начин, използвайки оторизиран вид транспорт от АДО.

- Целостта на маркерите, използвани в хематологичния модул на биологичния паспорт на спортиста е гарантирана, когато нивото на стабилитет на кръвта Blood Stability Score (BSS) остава под 85, където BSS се изчислява като

$$BSS = 3 * T + CAT$$

където CAT е времето (измерено в часове) от вземането на пробата до нейния анализ, а T е средната температура (в градуси по Целзий), измерена от устройството за измерване на температурата. В рамките на изчисленията на BSS, следната таблица може да бъде използвана от АДЕ, за да изчисли максималното време за транспортиране до акредитирана или одобрена от САА лаборатория за анализ на биологичен паспорт на спортиста, наречено Време от вземане до приемане на пробата, при дадена средна температура T.

T [°C]	CRT [h]
15	35
12	41
10	46
9	48
8	50
7	53
6	55
5	58
4	60

АДЕ трябва да приложи традиционен подход и по най-бързия начин да транспортира пробата до лаборатория или одобрена от САА лаборатория за анализ на биологичен паспорт на спортиста.

11.0 Изменения на процедурата за спортисти

11.1. Преглед

Състезатели с увреждания или такива, които са непълнолетни, могат да изискат промени в процедурата по вземане на проби. Посочените по-долу модификации не влияят на идентичността, сигурността и целостта на пробите.

АДЕ има правото да прави изменения в процедурата по вземане на проби, когато ситуацията го изисква, в съответствие с Приложение А на МСТР – Изменения за състезатели с увреждания, или Приложение Б – Изменения за непълнолетни състезатели.

В някои случаи, със съгласието на АДЕ, състезателят може да определи свой представител или член на АДЕ, който да съдейства за процеса на събиране на проби и запечатване. АДЕ документира всички модификации, направени в стандартната процедура за вземане на проби.

11.2 Състезатели с увреждания

Антидопинговият център и персоналот по взимане на проби имат правото да правят изменения, когато ситуацията го изисква, доколкото подобни изменения няма да компрометират идентичността на пробата, сигурността ѝ или нейната цялост.

Всички изменения трябва да се документират. Например, състезател с церебрална парализа и/или значителна липса на координация може да изисква по-голям съд за даване на проба, ако е наличен такъв.

На състезател с интелектуално, физическо или сетивно увреждане може да се съдейства от страна на негов представител или от персонала по вземане на проби по време на процедурата за взимане на проба, когато е упълномощен от самия състезател и със съгласието на АДЕ.

Например, може да е уместно състезател с интелектуално увреждане да получи съгласие за тестване от неговия/нейния представител.

Спортисти с интелектуално, физическо или сетивно увреждане могат да бъдат подпомагани от свой представител или от персонала по взимане на проби по време на процедурата за вземане на проби, включително и в тоалетната. Представителят на състезателя, обаче, не трябва да наблюдава пряко даването на пробата. Целта е да се гарантира, че свидетелят наблюдава правилно даването на пробата.

Ако е необходимо, АДЕ или представител на състезателя обяснява документацията за допингов контрол на състезателя.

Спортисти със зрително или умствено увреждане трябва да бъдат придружавани от свой представител за подготовката и запечатването на пробата и подписването на формуляра за допингов контрол. Представителят на състезателя следва да се подпише от името на/освен състезателя, според случая.

11.2.1 Вземане на уринна проба или дренаж на урина

Спортисти, използващи уринен колектор или дренажни системи /от всякакъв тип, включително, но без ограничение, катетър, кондом или имплантиран катетър) трябва да елиминират съществуващата урина от подобни системи преди да дадат уринна проба за анализ.

Премахването на съществуващата урина следва да се направи възможно най-бързо, следвайки известяването на спортиста, че подлежи на допингов контрол. Премахването следва да се извърши под непосредственото наблюдение на АДЕ/придружителя.

Когато е възможно, съществуващият уринен колектор или дренажна система следва да бъде заменена с нов, неизползван катетър или дренажна система преди процедурата по вземане на проба.

Катетърът или дренажната система не са включени в изискуемото оборудване за вземане на проба, за да бъде предоставено от пробовземащата организация. Спортистът е отговорен да има необходимото оборудване за тази цел.

Персоналът по вземане на проби трябва да е наясно, че спортистите, които използват система за събиране на урина или дренажна система и които могат да бъдат обект на тестване, трябва винаги да носят със себе си нов неизползван катетър или дренажна система.

11.3 Непълнолетни спортисти

Спортистите, които са непълнолетни, трябва да бъдат уведомявани в присъствието на възрастен и могат да изберат да бъдат придружавани от свой представител през цялото време на процедурата по вземане на проби, включително и даването на пробата в тоалетната.

Представителят на състезателя, обаче, не наблюдава пряко даването на пробата, освен ако това не бъде поискано от спортиста. Целта е да се гарантира, че свидетелят наблюдава правилно даването на пробата. Дори ако непълнолетният откаже присъствието на свой представител, органът за взимане на проби, АДЕ/членът на АДЕ за вземане на кръв или придружителят, според случая, трябва да прецени дали трябва да присъства друга трета страна по време на известяването и/или по време на вземането на проба от спортиста.

Ако непълнолетен спортист откаже да има свой представител по време на процедурата по вземане на проба, това следва да бъде ясно документирано от АДЕ. **Невъзможността да се направи това не анулира тестването.**

Ако непълнолетен откаже присъствието на представител, като трета страна трябва да присъства представител на персонала по вземане на проби.

Ако е необходимо, АДЕ/придружителят обяснява документацията по допингов контрол, правата и отговорностите на спортиста на него и на неговия представител.

Ако непълнолетен спортист е придружаван по време на процедурата по вземане на проба, представителят трябва да се подпише във формуляра за допингов контрол.

12.0. Собственост на пробите

Проби, взети от спортист, са притежание на Антидопинговия център за въпросната процедура по вземане на проба. Антидопинговият център може да прехвърли собствеността на пробите на институцията по управление на резултатите или на друга национална антидопингова организация по тяхно искане.